

Orkuveita Reykjavíkur
Samstæða
Ársreikningur 2009

Orkuveita Reykjavíkur
Bæjarhálsi 1
110 Reykjavík

kt. 551298-3029

Efnisyfirlit

	Bls.
Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	3
Áritun óháðs endurskoðanda	4
Rekstrarreikningur	5
Yfirlit um afkomu ársins auk tekna og gjalda sem eru færð beint á eigið fé	6
Efnahagsreikningur	7
Eiginfjáryfirlit	9
Sjóðstreymisyfirlit	10
Skýringar	11

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Orkuveita Reykjavíkur er sameignarfyrtæki sem starfar á grundvelli laga nr. 139/2001 um stofnun sameignarfyrtækis um Orkuveitu Reykjavíkur. Fyrtækið er sjálfstætt þjónustufyrtæki sem rekur rafveitu, hitaveitu, vatnsveitu, fráveitu og gagnaveitu á þjónustusvæði sínu.

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS), eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu. Ársreikningurinn hefur að geyma samstæðureikning Orkuveitunnar og dótturfyrtækja.

Tap af rekstri Orkuveitu Reykjavíkur á árinu nam 2.516 milljónum kr. Samkvæmt efnahagsreikningi námu eignir samstæðunnar 281.526 milljónum kr. í lok ársins. Eigið fé nam 40.657 milljónum kr. í lok ársins og er eiginfjárlutfall samstæðunnar 14,4%.

Í upphafi ársins sem og í lok þess voru eigendur móðurfyrtækisins þrír, en þeir eru:

	Eignarhluti
Reykjavíkurborg	93,539%
Akraneskaupstaður	5,528%
Borgarbyggð	0,933%

Stjórn fyrirtækisins leggur til að greiddar verði 800 milljónir kr. í arð til eigenda móðurfyrtækisins á árinu 2010 vegna rekstrar á árinu 2009.

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra Orkuveitu Reykjavíkur eru reikningsskil samstæðunnar í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu. Að álit stjórnar og forstjóra gefur ársreikningurinn glögga mynd af eignum, skuldum og fjárhagsstöðu í árslok 2009 og rekstrarafkomu samstæðunnar sem og breytingu á handbæru fé á árinu 2009.

Það er álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn og skýrsla stjórnar geymi glögg yfirlit um þróun og rekstrarárangur samstæðunnar, stöðu hennar og lýsi helstu áhættuþáttum og óvissu sem samstæðan býr við.

Stjórn og forstjóri Orkuveitu Reykjavíkur staðfesta hér með ársreikning samstæðunnar fyrir árið 2009.

Reykjavík, 19. mars 2010.

Í stjórn fyrirtækisins:
Guðlaugur G. Sverrisson
Kjartan Magnússon
Júlíus Vífill Ingvarsson
Gunnar Sigurðsson
Sigrún Elsa Smáradóttir
Þorleifur Gunnlaugsson

Forstjóri:
Hjörleifur B. Kvaran

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og eigenda Orkuveitu Reykjavíkur.

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Orkuveitu Reykjavíkur fyrir árið 2009. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu og yfirlýsingu stjórnar og forstjóra, rekstrarreikning, yfirlit um afkomu auk tekna og gjalda sem eru færðar beint á eigið fé, efnahagsreikning, eiginfjáryfirlit, sjóðsteymisyfirlit, upplýsingar um helstu reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnenda á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og glöggri framsetningu ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu. Ábyrgðin felur í sér að skipuleggja, innleiða og viðhalda innra eftirliti sem varðar gerð og glögga framsetningu ársreiknings sem er í meginatriðum án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Ábyrgð stjórnenda nær einnig til þess að beitt sé viðeigandi reikningsskilaaðferðum og mati miðað við aðstæður.

Ábyrgð endurskoðanda

Ábyrgð okkar felst í því álit sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fái um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og öðrum upplýsingum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggist á faglegu mati endurskoðandans, þar með talið á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits sem varðar gerð og glögga framsetningu ársreiknings, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits fyrirtækisins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á reikningsskilaaðferðum og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins, sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2009, fjárhagsstöðu 31. desember 2009 og breytingu á handbæru fé á árinu 2009, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Reykjavík, 19. mars 2010.

KPMG hf.

Hlynur Sigurðsson

Auðunn Guðjónsson

Rekstrarreikningur árið 2009

	Skýr.	2009	2008
Rekstrartekjur		26.012.828	24.168.198
Orkukaup		(4.695.112)	(4.363.581)
Laun og launatengd gjöld	7	(3.889.190)	(3.973.674)
Annar rekstrarkostnaður		(4.458.125)	(4.179.325)
Afskriftir	8	(7.813.770)	(6.952.772)
Rekstrarhagnaður		<u>5.156.630</u>	<u>4.698.846</u>
Vaxtatekjur		337.191	792.526
Vaxtagjöld		(5.711.572)	(5.334.364)
Aðrar tekjur (gjöld) af fjáreignum og fjárskuldum		(3.468.316)	(87.981.638)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals	9	(8.842.697)	(92.523.476)
Áhrif hlutdeildarféлага	13	(227.685)	(276.339)
Tap fyrir tekjuskatt		(3.913.752)	(88.100.969)
Tekjuskattur	10	<u>1.398.124</u>	<u>15.064.266</u>
Tap ársins		<u>(2.515.629)</u>	<u>(73.036.703)</u>
Skipting taps:			
Eigendur fyrirtækisins		(2.538.839)	(72.959.710)
Minnihluti í dótturfélögum		23.211	(76.993)
Tap ársins		<u>(2.515.629)</u>	<u>(73.036.703)</u>

Skýringar á blaðsíðu 11 til 50 eru ófrávíkjanlegur hluti ársreikningsins.

Yfirlit um afkomu ársins auk tekna og gjalda sem eru færð beint á eigið fé árið 2009

	Skýr.	2009	2008
Tap ársins	(2.515.629)	(73.036.703)
Tekjur og gjöld færð beint á eigið fé			
Áhrif af breyttu skatthlutfalli á sérstakan endurmatsreikning	(4.383.466)	537.295
Sérstakt endurmat		0	40.345.385
Tekjuskattsáhrif af endurmati		0	(6.895.739)
	(4.383.466)	33.986.941
Afkoma ársins auk tekna og gjalda sem eru færð beint á eigið fé	(6.899.094)	(39.049.762)
Skipting afkomu ársins auk tekna og gjalda sem eru færð beint á eigið fé:			
Eigendur fyrirtækisins	(6.922.305)	(38.972.769)
Minnihluti í dótturfélögum		23.211	(76.993)
Afkoma ársins auk tekna og gjalda sem eru færð beint á eigið fé	(6.899.094)	(39.049.762)

Skýringar á blaðsíðu 11 til 50 eru ófrávíkjanlegur hluti ársreikningsins.

Efnahagsreikningur 31. desember 2009

	Skýr.	31.12. 2009	31.12. 2008
Eignir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	11	240.716.068	226.970.432
Óefnislegar eignir	12	1.648.403	1.680.693
Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum	13	488.568	574.470
Eignarhlutar í öðrum félögum	14	2.187.047	10.026.011
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	15	19.036.283	9.091.449
Aðrar fjáreignir	16	7.656.562	105.331
Tekjuskattseign	17	1.194.314	4.169.441
Fastafjármunir samtals		<u>272.927.246</u>	<u>252.617.827</u>
Birgðir	18	752.353	1.544.565
Viðskiptakröfur	19	3.339.309	3.292.480
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	15	1.127.990	0
Aðrar fjáreignir	16	82.267	111.374
Aðrar skammtímakröfur	19	353.240	563.279
Handbært fé	20	2.943.303	1.243.639
Veltufjármunir samtals		<u>8.598.461</u>	<u>6.755.337</u>
Eignir samtals		<u><u>281.525.707</u></u>	<u><u>259.373.164</u></u>

Skýringar á blaðsíðu 11 til 50 eru ófrávíkjanlegur hluti ársreikningsins.

Efnahagsreikningur 31. desember 2009

	Skýr.	31.12. 2009	31.12. 2008
Eigið fé			
Sérstakur endurmatsreikningur		49.417.335	55.842.384
(Ójafnað tap)		(8.816.337)	(7.517.523)
		<u>40.600.999</u>	<u>48.324.860</u>
Eigið fé meirihlutaeigenda			
Hlutdeild minnihluta		56.487	33.770
		<u>40.657.486</u>	<u>48.358.630</u>
Eigið fé samtals			
Skuldir			
Vaxtaberandi skuldir	22	221.254.126	196.098.760
Lífeyrisskuldbinding	23	464.547	456.027
Aðrar fjárskuldir	24	50.186	34.468
Tekjuskattsskuldbinding	17	10.963	0
		<u>221.779.822</u>	<u>196.589.255</u>
Langtímaskuldir samtals			
Viðskiptaskuldir	24	2.368.066	2.443.340
Vaxtaberandi skuldir	22	15.314.040	9.681.610
Aðrar fjárskuldir	24	24.977	17.645
Ógreiddir reiknaðir skattar	17	0	218
Aðrar skammtímaskuldir	24	1.381.317	2.282.466
		<u>19.088.400</u>	<u>14.425.279</u>
Skammtímaskuldir samtals			
		<u>240.868.221</u>	<u>211.014.534</u>
Skuldir samtals			
Eigið fé og skuldir samtals		<u>281.525.707</u>	<u>259.373.164</u>

Skýringar á blaðsíðu 11 til 50 eru ófrávíkjanlegur hluti ársreikningsins.

Eiginfjáryfirlit árið 2009

	Sérstakur endurmats- reikningur	(Ójafnað tap) óráðstafað eigið fé	Eigið fé meirihluta- eigenda	Hlutdeild minnihluta	Samtals eigið fé
Árið 2009					
Eigið fé 1. janúar 2009	55.842.384	(7.517.523)	48.324.861	33.770	48.358.631
Áhrif af breyttu tekjuskattshlutfalli	(4.383.466)		(4.383.466)		(4.383.466)
Innlausn endurmats vegna afskrifta	(2.041.583)	2.041.583	0		0
Tap ársins		(2.538.839)	(2.538.839)	23.211	(2.515.629)
Afkoma ársins auk tekna og gjalda sem eru færð beint á eigið fé	(6.425.048)	(497.257)	(6.922.305)	23.211	(6.899.094)
Aðrar breytingar		(1.557)	(1.557)	(494)	(2.051)
Greiddur arður		(800.000)	(800.000)		(800.000)
Eigið fé 31. desember 2009	49.417.336	(8.816.336)	40.600.999	56.487	40.657.486
Árið 2008					
Eigið fé 1. janúar 2008	23.374.919	65.490.687	88.865.606	122.764	88.988.370
Áhrif af breyttu tekjuskattshlutfalli	537.295		537.295		537.295
Sérstakt endurmat	40.345.385		40.345.385		40.345.385
Tekjuskattsáhrif af endurmati	(6.895.739)		(6.895.739)		(6.895.739)
Innlausn endurmats vegna afskrifta	(1.519.476)	1.519.476	0		0
Tap ársins		(72.959.710)	(72.959.710)	(76.993)	(73.036.703)
Afkoma ársins auk tekna og gjalda sem eru færð beint á eigið fé	32.467.465	(71.440.234)	(38.972.769)	(76.993)	(39.049.762)
Aðrar breytingar			0	(12.000)	(12.000)
Greiddur arður		(1.567.976)	(1.567.976)		(1.567.976)
Eigið fé 31. desember 2008	55.842.384	(7.517.523)	48.324.861	33.770	48.358.630

Skýringar á blaðsíðu 11 til 50 eru ófrávíkjanlegur hluti ársreikningsins.

Sjóðstreymisyfirlit árið 2009

	Skýr.	2009	2008
Rekstrarhreyfingar			
Handbært fé frá rekstri án vaxta og skatta	26	13.264.807	10.495.252
Innborgaðar vaxtatekjur		270.731	763.308
Greidd vaxtagjöld	(4.945.767)	(3.424.224)
Mótttekinn arður		5.888	101.615
Greiðslur vegna annarra fjármunatekna og fjármagnsgjalda	(166.617)	(237.428)
Handbært fé frá rekstri		<u>8.429.042</u>	<u>7.698.523</u>
Fjárfestingahreyfingar			
Fjárfestingar í varanlegum rekstrarfjármunum	(20.838.694)	(30.938.902)
Fjárfestingar í óefnislegum eignum	(179.896)	(345.652)
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum		0	(215.558)
Sala á eignarhlutum í öðrum félögum		4.052.906	0
Fjárfesting í öðrum félögum	(3.488.475)	(926.321)
Söluverð og afborganir annarra fjáreigna	(16.175)	53.921
Fjárfestingahreyfingar	(<u>20.470.333)</u>	<u>(32.372.512)</u>
Fjármögnunahreyfingar			
Tekin ný langtímalán		20.039.175	15.275.025
Afborganir langtímaskulda	(5.722.547)	(3.636.999)
Greiddur arður	(800.000)	(1.567.976)
Lánalínur, breyting	(1.365.277)	9.958.393
Skammtímalán, hækkun		981.303	1.456.560
Fjármögnunahreyfingar		<u>13.132.653</u>	<u>21.485.003</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		<u>1.091.363</u>	<u>(3.188.986)</u>
Handbært fé í ársbyrjun		1.243.639	3.751.013
Breyting á samstæðu	(5.907)	0
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé		614.208	681.612
Handbært fé í árslok		<u>2.943.302</u>	<u>1.243.639</u>
Fjárfestingar og fjármögnun án greiðsluáhrifa			
Fjárfestingar í varanlegum rekstrarfjármunum	(1.017.469)	(987.713)
Fjárfestingar í eignarhlutum í félögum	(3.264.745)	0
Sala á eignarhlutum í félögum		7.983.515	0
Aðrar fjáreignir, breyting	(7.612.525)	0
Tekin ný langtímalán		3.539.000	0
Skammtímakröfur, breyting	(645.245)	0
Skammtímaskuldir, breyting		1.017.469	987.713
Aðrar upplýsingar			
Veltufé frá rekstri		9.035.941	7.982.781

Skýringar á blaðsíðu 11 til 50 eru ófrávíkjanlegur hluti ársreikningsins.

Efnisyfirlit skýringa

	bls.		bls.
1. Fyrirtækið	12	16. Aðrar fjáreignir	34
2. Grundvöllur reikningsskilanna	12	17. Tekjuskattseign og -skuldbinding	35
3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir	13	18. Birgðir	36
4. Ákvörðun gangvirðis	21	19. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	36
5. Starfspáttayfirlit	23	20. Handbært fé	36
6. Greining á rekstri jarðvarmaorkuvera	27	21. Eigið fé	36
7. Laun og launatengd gjöld	27	22. Vaxtaberandi skuldir	37
8. Afskriftir	28	23. Lífeyrisskuldbinding	38
9. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	28	24. Aðrar fjárskuldir	39
10. Tekjuskattur	29	25. Áhættustýring og fjármálagerningar	39
11. Varanlegir rekstrarfjármunir	30	26. Sjóðstreymisyfirlit, sundurliðun	48
12. Óefnislegar eignir	32	27. Tengdir aðilar	49
13. Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum	33	28. Fyrirtæki í samstæðunni	50
14. Eignarhlutar í öðrum félögum	33	29. Atburðir eftir reikningsskiladag	50
15. Innbyggðar afleiður í raforkusölusamn.	33	30. Önnur mál	50

Skýringar

1. Fyrirtækið

Orkuveita Reykjavíkur er sameignarfyrirtæki sem starfar á grundvelli laga nr. 139/2001 um stofnun sameignarfyrirtækis um Orkuveitu Reykjavíkur. Fyrirtækið er með höfuðstöðvar að Bæjarhálsi 1 í Reykjavík. Samstæðureikningur fyrirtækisins geymir ársreikning móðurfyrirtækisins og dótturfyrirtækja þess, (sem vísað er til í heild sinni sem „samstæðunnar“) og hlutdeild í hlutdeildarfélögum.

Orkuveita Reykjavíkur er sjálfstætt þjónustufyrirtæki sem rekur rafveitu, hitaveitu, vatnsveitu, fráveitu og gagnaveitu.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

a. Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sé fylgt

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Stjórn fyrirtækisins staðfesti og heimilaði birtingu ársreikningsins 19. mars 2010.

b. Matsaðferðir

Reikningsskil samstæðunnar byggja á upphaflegu kostnaðarverði, að því undanskildu að:

- hluti varanlegra rekstrarfjármuna hefur verið endurmetinn til gangvirðis.
- innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum eru færðar á gangvirði.
- eignarhlutar í öðrum félögum eru metnir til gangvirðis.
- fjáreignir og fjárskuldir eru færðir á gangvirði.

Fjallað er um aðferðir við mat á gangvirði í skýringu 4.

c. Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill fyrirtækisins. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna nema annað sé tekið fram.

d. Mat og ályktanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð ársreiknings í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur þess eru endurskoðaðar reglulega. Áhrifin af breytingum eru færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mikilvæg atriði, þar sem óvissa í mati og mikilvægi ákvarðana varðandi reikningsskilaaðferðir hefur mest áhrif á skráðar fjárhæðir í reikningsskilunum, er að finna í eftirfarandi skýringum:

- skýring 11 Varanlegir rekstrarfjármunir
- skýring 14 Eignarhlutir í öðrum félögum
- skýring 15 Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum
- skýring 16 Aðrar fjáreignir
- skýring 17 Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding
- skýring 23 Lífeyrisskuldbinding

Skýringar

2. Grundvöllur reikningsskilanna, frh.

e. *Breyting á reikningsskilareglum*

Við gerð ársreikningsins er beitt sömu reikningsskilaaðferðum og beitt var við gerð ársreiknings samstæðunnar fyrir árið 2008, að öðru leyti en því sem fram kemur hér á eftir.

i) *Framsetning reikningsskilanna*

Samstæðan beitir endurbættum IAS 1 Framsetning reikningsskila (2007), sem tók gildi 1. janúar 2009. Samstæðan birtir nú rekstrarreikning og til viðbótar yfirlit um afkomu auk tekna og gjalda sem eru færðar beint á eigið fé. Samanburðarfjárhæðum hefur verið breytt til samræmis við endurbættan staðal. Breytingin hefur aðeins áhrif á framsetningu reikningsskilanna.

ii) *Ákvörðun og framsetning starfspáttá*

Samstæðan beitir IFRS 8 Rekstrarstarfspáttir, sem tóku gildi 1. janúar 2009. Starfspáttir samstæðunnar eru ákvarðaðir og settir fram í samræmi við upplýsingar sem stjórnendur fyrirtækisins nota við mat á starfspáttum. Innleiðing staðalsins breytir ekki framsetningu upplýsinga um starfspátt, en áður byggði ákvörðun um starfspátt og skýringin á IAS 14 um starfspátt.

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem lýst er hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti á öllum þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum og af öllum fyrirtækjum í samstæðunni. Tilteknar samanburðarfjárhæðir hafa verið endurflokkaðar í skýringum 5, 7, 11 og 12.

a. *Grundvöllur samstæðu*

i) *Dótturfyrirtæki*

Dótturfyrirtæki eru þau fyrirtæki þar sem samstæðan fer með yferráð. Yferráð eru til staðar þegar samstæðan hefur veruleg áhrif, beint eða óbeint til að stjórna fjárhags- og rekstrarstefnu fyrirtækis í þeim tilgangi að hagnast á starfsemi þess. Við mat á yferráðum er tekið tillit til mögulegs atkvæðisréttar sem þegar er nýtanlegur. Reikningsskil dótturfyrirtækja eru innifalin í reikningsskilum samstæðunnar frá því að yferráð hefjast og þar til þeim lýkur. Reikningsskilaaðferðum dótturfyrirtækja hefur verið breytt þegar nauðsynlegt hefur verið til að laga þær að aðferðum samstæðunnar.

ii) *Hlutdeildarfélag*

Hlutdeildarfélag eru þau félag sem samstæðan hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu en ekki yferráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar samstæðan ræður yfir 20-50% atkvæðisréttar. Hlutdeildarfélag eru færð í ársreikning samstæðunnar með hlutdeildaraðferð.

Ársreikningur samstæðunnar inniheldur hlutdeild í hagnaði eða tapi hlutdeildarféлага samkvæmt hlutdeildaraðferð. Verði hlutdeild samstæðu í tapi meiri en bókfært verð hlutdeildarfélags er bókfærða verðið fært í núll og færslu frekara taps hætt nema samstæðan hafi gengist í ábyrgðir fyrir viðkomandi félag eða fjármagnað það. Ef hagnaður verður á rekstri hlutdeildarfélags á síðari tímabilum er ekki færð hlutdeild í hagnaði þeirra fyrr en hlutdeild í tapi sem ekki var fært hefur verið jöfnuð.

Skýringar

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

a. Grundvöllur samstæðu, frh.

iii) Viðskipti felld út við gerð samstæðureiknings

Viðskipti milli fyrirtækja innan samstæðunnar, stöður milli þeirra og óinnleystar tekjur og gjöld sem myndast hafa í viðskiptum milli fyrirtækjanna eru felld út við gerð ársreiknings samstæðunnar. Óinnleystur hagnaður sem hefur myndast í viðskiptum við hlutdeildarfélag er færður til lækkunar á bókfærðu verði þessara félaga í samræmi við eignarhlut samstæðunnar í fyrirtækjunum. Óinnleyst tap er fellt út með sama hætti og óinnleystur hagnaður, en aðeins að því marki að ekkert bendi til virðisrýrnunar fjárfestinganna.

b. Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi á uppgjörsdegi og miðar fyrirtækið við miðgengi í dagslok skv. Reuters. Aðrar eignir og skuldir, sem metnar eru á gangvirði í erlendri mynt, eru færðar á því gengi sem var í gildi þegar gangvirði þeirra var ákvarðað.

c. Fjármálagerningar

i) Fjármálagerningar aðrir en afleiðusamningar

Til fjármálagerninga sem ekki eru afleiðusamningar telst fjárfesting í hlutabréfum, skuldabréfum, viðskiptakröfur, aðrar kröfur, handbært fé, langtímalán, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiðusamningar eru færðir á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Þegar fjármálagerningar eru ekki metnir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, er allur beinn viðskiptakostnaður færður til hækkunar á virði þeirra við upphaflega skráningu í bókhald. Eftir upphaflega skráningu eru fjármálagerningar sem ekki eru afleiðusamningar færðir með þeim hætti sem greinir hér á eftir.

Fjármálagerningar eru færðir í ársreikning þegar samstæðan gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum viðkomandi fjármálagerninga. Fjáreignir eru felldar út úr ársreikningi ef samningsbundinn réttur samstæðunnar að sjóðstreymi vegna fjáreignanna rennur út eða ef samstæðan yfirfærir fjáreignirnar til annars aðila án þess að halda eftir yfirráðum eða því sem næst allri þeirri áhættu og ávinningi sem í eignarhaldi á þeim felst. Bókhaldsskráning hefðbundinna kaupa og sölu á fjáreignum er gerð á viðskiptadegi, þ.e. á þeim degi sem samstæðan skuldbindur sig til að kaupa eða selja eignina. Fjárskuldir eru felldar út úr ársreikningi ef skuldbindingar samstæðunnar sem skilgreindar eru í samningi eru greiddar, falla úr gildi, er vísað frá eða þeim er aflétt.

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og nettó fjárhæð færð í efnahagsreikning þegar lagalegur réttur er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda.

Handbært fé samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

Í skýringu 3. m er gerð grein fyrir reikningsskilaaðferðum vegna fjármunatekna og fjármagnsgjalda.

Fjárfestingar til gjalddaga

Þegar samstæðan hefur bæði fyrirætlanir og getu til að eiga skuldabréf til gjalddaga, eru þau flokkuð sem fjárfestingar til gjalddaga. Slíkar fjárfestingar eru færðar í ársreikningi á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við aðferðina um virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun þegar við á.

Skýringar

3. Mikilvægar reiknings-skilaaðferðir, frh.

c. Fjármálagerningar, frh.

Fjáreignir til sölu

Samstæðan tilgreinir fjárfestingar í tilteknum eignarhlutum í öðrum félögum og tilteknum skuldabréfum sem fjáreignir til sölu. Þær eru færðar á gangvirði og gangvirðisbreytingar færðar beint á sérstakan lið meðal eigin fjár. Þó er virðisrýrnun vegna fjáreigna til sölu (sjá skýringu 3. h. i) og gengismunur gjaldmiðla ef um er að ræða peningalega liði (sjá skýringu 3. b.), færður í rekstrarreikning. Gangvirðisbreytingar, sem færðar hafa verið á eigið fé, eru færðar í rekstrarreikning þegar fjáreign til sölu er færð úr ársreikningi.

Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Fjármálagerningur er flokkaður sem fjáreign eða fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning sé hann veltufjáreign eða veltufjárskuld eða ef hann er tilgreindur sem fjármálagerningur á gangvirði í gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu í bókhald. Fjármálagerningar eru tilgreindir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef ákvarðanir um kaup og sölu byggjast á gangvirði þeirra. Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru færðar á gangvirði í efnahagsreikning. Gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning. Beinn viðskiptakostnaður er færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til.

Aðrir fjármálagerningar

Aðrir fjármálagerningar, sem ekki teljast afleiðusamningar, eru færðir á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun þegar við á.

ii) Afleiðusamningar

Samstæðan notar afleiðusamninga til að verjast gjaldmiðla-, vaxta- og álverðsáhættu. Innbyggðar afleiður eru aðskildar frá grunnsamningum og færðar sérstaklega þegar efnahagsleg einkenni og áhætta grunnsamningsins og innbyggðar afleiðu eru ekki nátengd, annar gerningur með sömu ákvæði og innbyggða afleiðan væri skilgreindur sem afleiðusamningur og blandaði gerningurinn er ekki metinn á gangvirði gegnum rekstrarreikning. Innbyggðar afleiður eru ekki aðskildar frá grunnsamningi ef samningurinn í heild sinni er færður á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Við upphaflega skráningu eru afleiðusamningar færðir á gangvirði. Viðskiptakostnaður þeim tengdur er færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Eftir upphaflega skráningu eru afleiðusamningar færðir á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar færðar í rekstrarreikning.

Efnahagslegar varnir

Samstæðan notar afleiðusamninga til að takmarka vaxtaáhættu. Áhættuvarnareikningsskilum er ekki beitt. Gangvirðis- breytingar af slíkum afleiðusamningum eru færðar í gegnum rekstrarreikning.

Hagrænar varnir

Áhættuvarnareikningsskilum er ekki beitt vegna afleiðusamninga sem ætlað er að verja peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum. Gangvirðisbreytingar slíkra afleiðusamninga eru færðar meðal tekna og gjalda af fjáreignum og fjárskuldum í rekstrarreikningi.

Aðskildar innbyggðar afleiður

Gangvirðisbreytingar aðskyldra innbyggðra afleiða eru færðar í rekstrarreikning.

Skýringar

3. Mikilvægar reiknings-skilaaðferðir, frh.

d. Varanlegir rekstrarfjármunir

i) Færsla og mat

Varanlegir rekstrarfjármunir, aðrir en dreifikerfi og framleiðslukerfi, eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisýrnun.

Kostnaðarverð samanstendur af beinum kostnaði sem fellur til við kaupin. Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna sem samstæðan byggir sjálf innifelur efniskostnað og launakostnað, annan kostnað sem fellur til við að koma eigninni í notkun, auk kostnaðar sem áætlað er að muni falla til við niðurrif eigna telst vera hluti af kostnaðarverði eignanna. Keyptur hugbúnaður sem er nauðsynlegur til að unnt sé að nýta vélbúnað er eignfærður sem hluti af þeim tækjabúnaði.

Þegar varanlegir rekstrarfjármunir eru samsettir úr einingum með ólíkan nýtingartíma eru einingarnar aðgreindar og afskrifaðar miðað við nýtingartímann.

Hagnaður eða tap af sölu varanlegra rekstrarfjármuna er munurinn á söluverðinu og bókfærðu verði eignarinnar og er fært í rekstrarreikning meðal annarra tekna. Þegar endurmetnir varanlegir rekstrarfjármunir eru seldir er endurmat þeirra meðal eigin fjár fært á óráðstafað eigið fé.

Vaxtagjöld af lánsfé sem nýtt er til fjármögnunar á kostnaðarverði mannvirkja í byggingu eru eignfærð á byggingartíma. Á undirbúningskostnað eru ekki reiknaðir vextir. Eftir að eignirnar eru teknar í notkun eru vaxtagjöld færð til gjalda í rekstrarreikningi.

Dreifikerfi og framleiðslukerfi samstæðunnar að undanskildu gagnaveitukerfi eru skráð á endurmetnu verði í efnahagsreikningnum sem er gangvirði þeirra á endurmatsdegi að frádregnum viðbótar afskriftum frá þeim tíma. Endurmat þessara eigna er framkvæmt með reglubundnum hætti. Allar verðmatshækkningar vegna þessa endurmats eru færðar á sérstakan endurmatsreikning meðal eigin fjár að teknu tilliti til áhrifa á tekjuskattsskuldbindingu. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning. Innlaun endurmats vegna afskrifta er færð af sérstökum endurmatsreikningi á óráðstafað eigið fé að teknu tilliti til tekjuskattsáhrifa. Við sölu eða niðurlagningu eignar er sá hluti sérstaka endurmatsreikningsins sem tilheyrir þeirri eign færður á óráðstafað eigið fé.

ii) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta varanlegra rekstrarfjármuna er færður til eignar ef líklegt er talið að ávinningur sem felst í eigninni muni renna til samstæðunnar og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

iii) Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði eða endurmetnu kostnaðarverði miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta varanlegra rekstrarfjármuna. Land er ekki afskrifað. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Framleiðslukerfi	5-50 ár
Dreifikerfi rafveitu	10-60 ár
Dreifikerfi hitaveitu	10-60 ár
Dreifikerfi vatnsveitu	5-80 ár
Dreifikerfi fráveitu	15-60 ár
Dreifikerfi gagnaveitu	7-41 ár
Aðrar fasteignir	17-50 ár
Aðrir lausafjármunir	3-25 ár

Afskriftaraðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörssdegi.

Skýringar

3. Mikilvægar reiknings-skilaaðferðir, frh.

e. Óefnislegar eignir

i) Hitaréttindi

Hitaréttindi eru færð til eignar í efnahagsreikningi á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Hitaréttindi eru aðskilin frá landi við kaup.

ii) Undirbúningskostnaður

Undirbúningskostnaður er færður til eignar á kostnaðarverði. Kostnaður þessi hefur fallið til við undirbúning ákveðinna skilgreindra verkefna. Kostnaður vegna þeirra er aðeins eignfærður ef hægt er að meta hann á áreiðanlegan hátt og verkefnið er tæknilega og viðskiptalega arðvænlegt, ávinningur er talinn líklegur og fyrirtækið hefur bæði ásetning og getu til að ljúka verkefninu og hefur áform um að afla tekna af því eða selja það. Kostnaður þessi er gjaldfærður þegar fallið er frá verkefninu eða forsendur breytast.

iii) Aðrar óefnislegar eignir

Aðrar óefnislegar eignir eru metnar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

iv) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins eignfærður ef hann eykur væntan framtíðarávinning þeirrar eignar sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

v) Afskriftir

Afskriftir eru færðar línulega í rekstrarreikning miðað við áætlaðan nýtingartíma óefnislegra eigna frá þeim degi sem þær eru nýtanlegar. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Hitaréttindi	100 ár
Hugbúnaður	3-7 ár

f. Leigðar eignir

Leigusamningar, sem eru með þeim skilmálum að efnislega öll áhætta og ávinningur sem fylgja eignarhaldi á hinum leigðum eignum færast yfir til samstæðunnar, eru flokkaðir sem fjármögnunarleigusamningar. Við upphaflega skráningu í bókhaldi eru eignirnar færðar á gangvirði eða núvirði lágmarksleigugreiðslna, hvort sem lægra reynist. Á síðari reiknings-skiladögum eru eignirnar færðar samkvæmt þeirri reiknings-skilaaðferð sem gildir um viðkomandi eignir.

Aðrir leigusamningar teljast til rekstrarleigusamninga og eru hinar leigðu eignir ekki færðar til eignar.

g. Birgðir

Birgðir eru metnar á kostnaðarverði eða hreinu söluvirði, hvoru sem lægra reynist. Kostnaðarverð birgða byggir á fyrst inn - fyrst út reglunni og innifelur kostnað sem fellur til við að afla birgðanna og koma þeim á þann stað og í það ástand sem þær eru í á uppgjörstegi. Hreint söluvirði er áætlað söluverð í venjulegum viðskiptum að frádregnum áætluðum kostnaði við að selja vöru.

Skýringar

3. Mikilvægar reiknings-skilaaðferðir, frh.

h. Virðisrýrnun

i) Fjáreignir

Á hverjum uppgjörssdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna. Fjáreign telst hafa rýrnað í verði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eign verði lægra en áður var talið.

Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunurinn á bókfærðu verði þeirra annars vegar og núvirtu væntu framtíðarsjóðstreymi miðað við upphaflega virka vexti hins vegar. Virðisrýrnun fjáreigna til sölu er ákvarðað með hliðsjón af gangvirði þeirra á hverjum tíma. Samstæðan skilgreinir gangvirðislækkun niður fyrir kostnaðarverð sem hlutlæga vísbendingu um virðisrýrnun fjáreigna til sölu þegar:

- um er að ræða lækkun 15% niður fyrir kostnaðarverð eða
- gangvirðislækkun vari í a.m.k. sex mánuði.

Einstakar mikilvægar fjáreignir eru prófaðar sérstaklega hver um sig með tilliti til virðisrýrnunar. Aðrar fjáreignir eru flokkaðar saman eftir lánsáhættueinkennum.

Virðisrýrnun fjáreigna er færð í rekstrarreikning. Uppsafnað tap af fjáreignum til sölu sem fært hefur verið á eigið fé er fært í rekstrarreikning.

Virðisrýrnun er bakfærð ef hægt er að tengja bakfærsluna með hlutlægum hætti atburðum sem hafa orðið eftir að virðisrýrnun var færð. Bakfærsla virðisrýrnunar fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði og fjáreigna til sölu sem eru skuldabréf er færð í rekstrarreikning. Bakfærsla virðisrýrnunar fjáreigna til sölu sem eru hlutabréf er færð beint á eigið fé.

ii) Aðrar eignir

Bókfært verð annarra eigna, að undanskildum birgðum og tekjuskattseign, er yfirfarið á hverjum uppgjörssdegi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun þeirra. Sé einhver slík vísbending til staðar er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar metin.

Endurheimtanleg fjárhæð eignar eða fjárskapandi einingar er hreint gangvirði þeirra eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er metið miðað við áætlað framtíðarsjóðstreymi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta, sem endurspeglar mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þeirri áhættu sem fylgir eignunum.

i. Hlunnindi starfsmanna

i) Iðgjaldatengd lífeyrskerfi

Kostnaður vegna framlaga í iðgjaldatengd lífeyrskerfi er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

ii) Réttindatengd lífeyrskerfi

Skuldbinding samstæðunnar vegna réttindatengdra lífeyrskerfa er reiknuð sérstaklega fyrir hvert kerfi með því að áætla framtíðarvirði lífeyrisréttinda sem núverandi og fyrrverandi starfsmenn hafa áunnið sér á yfirstandandi og fyrri tímabilum. Réttindin eru afvöxtuð til að finna núvirði þeirra og er allur ófærður fyrri kostnaður og raunvirði eigna til greiðslu lífeyris dreginn frá. Tryggingastærðfræðingur reiknar skuldbindingu á grundvelli aðferðar sem miðast við áunnin réttindi. Breytingar á skuldbindingunni eru færðar í rekstrarreikning þegar þær falla til.

Skýringar

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

j. Skuldbindingar

Skuldbinding er færð í efnahagsreikninginn þegar fyrirtækinu ber lagaleg skylda eða hefur tekið á sig skuldbindingu vegna liðinna atburða og líklegt er að kostnaður vegna hennar, sem hægt er að meta með áreiðanlegum hætti, falli á fyrirtækið. Skuldbindingin er metin út frá væntu framtíðarfjárfláði, sem er núvirt með vöxtum sem endurspeglar markaðsvexti og þá áhættu sem fylgir skuldbindingunni.

k. Tekjur

Tekjur af sölu á raforku og vatni ásamt orkuflutningi og dreifingu eru færðar í rekstrarreikning samkvæmt mældri afhendingu til kaupenda á tímabilinu. Aðrar tekjur eru færðar þegar til þeirra er unnið eða við afhendingu vöru eða þjónustu.

Við tengingu nýrra notenda við flutningskerfi eða við endurnýjun á tengingu er innheimt stofngjald af þeim. Stofngjaldið mætir kostnaði vegna nýrra flutningskerfa eða endurnýjunar þeirra. Tekjur af tengigjöldum eru færðar í rekstrarreikning við afhendingu þjónustunnar.

l. Leigugreiðslur

Tekjur og gjöld vegna rekstrarleigusamninga eru færð línulega í rekstrarreikning á leigutímanum. Hvatar sem fyrirtækið fær vegna rekstrarleigusamninga eru færðir í rekstrarreikning sem óaðskiljanlegur hluti heildarleigugjalda.

Lágmarksleigugreiðslur fjármögnunarleigusamninga skiptast í vaxtagjöld og afborganir á eftirstöðvum skulda. Vaxtagjöldunum er dreift á leigutímamann miðað við virka vexti.

m. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur samanstanda af vaxtatekjum af fjárfestingum, arðstekjum, breytingum á gangvirði fjáreigna þar sem gangvirðisbreyting er færð í rekstrarreikning, gengishagnaði af erlendum gjaldmiðlum og hagnaði af áhættuvarnargerningum sem er færður í rekstrarreikning. Vaxtatekjur eru færðar eftir því sem þær falla til miðað við virka vexti. Arðstekjur eru færðar í rekstrarreikning á þeim degi sem arðsúthlutun er samþykkt.

Fjármagnsgjöld samanstanda af vaxtakostnaði af lántökum, bakfærslu núvirðingar skuldbindinga, gengistapi af erlendum gjaldmiðlum, tapi af áhættuvarnargerningum sem fært er í rekstrarreikning og virðisrýrnun fjáreigna. Lántökukostnaður er færður í rekstrarreikning miðað við virka vexti.

Virkir vextir eru ávöxtunarkrafa sem notuð er við núvirðingu áætlaðs sjóðstreymis yfir áætlaðan líftíma fjármálagemings eða styttra tímabil, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi.

Skýringar

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

n. Tekjuskattur

Tekjuskattur samanstendur af tekjuskatti til greiðslu vegna ársins og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema þegar hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé, en í þeim tilvikum er tekjuskatturinn færður á eigið fé.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörssdegi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára. Tekjuskattshlutfall er 23,5%, en hluti starfseminnar er undanþeginn skattskyldu (rekstur vatnsveitu og fráveitu).

Frestaður tekjuskattur er færður vegna tímabundinna mismuna á bókfærðu verði eigna og skulda í ársreikningnum annars vegar og skattverði þeirra hins vegar. Útreikningur á frestuðum skatti byggir á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundnir mismunir koma til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörssdegi. Frestaður tekjuskattur var reiknaður miðað við breytt skatthlutfall sem tók gildi 1. janúar 2010 og er 32,7% fyrir sameignarfélög og 18% fyrir hlutafélög.

Tekjuskattseign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni, sem unnt verður að nýta eignina á móti. Tekjuskattseign er metin á hverjum uppgjörssdegi og lækkuð að því marki sem talið er að hún komi ekki til með að nýtast.

o. Starfspáttayfirlit

Starfspáttur er aðgreinanlegur hluti samstæðunnar sem fæst annaðhvort við að útvega einstakar vörur eða þjónustu (rekstrarstarfspáttur) eða við að útvega vörur eða þjónustu innan ákveðins efnahagslegs umhverfis (landsvæðisstarfspáttur) og er hann háður áhættu og ávinningi sem eru frábrugðnir áhættu og ávinningi annarra starfspátta. Starfspáttaupplýsingar samstæðunnar byggja á rekstrarstarfspáttum og eru birtar annars vegar eftir rekstrarsviðum og hins vegar eftir miðlum í samræmi við skipulag og innri upplýsingagjöf samstæðunnar. Fyrirtækið birtir ekki starfspáttayfirlit eftir landssvæðum því starfsemi félagsins er að langmestu leyti á Íslandi.

Viðskipti milli starfspátta eru verðlögð eins og um óskylda aðila væri að ræða.

Rekstrarafkoma starfspátta, eignir og skuldir þeirra samstanda af liðum sem tengja má beint við hvern starfspátt, auk þeirra liða sem hægt er að skipta á rökrænan hátt niður á starfspætti. Liðir sem ekki eru flokkaðir með einstökum starfspáttum eru aðallega fjárfestingar (aðrar en fjárfestingafasteignir) og tengdar tekjur, lántökur og tengdur kostnaður, sameiginlegar eignir og tengdur kostnaður, auk frestaðs tekjuskatts.

Fjárfestingar starfspátta eru fjárfestingar í varanlegum rekstrarfjármunum og óefnislegum eignum.

p. Nýir reikningsskilastaðlar og túlkanir á þeim

Samstæðan hefur innleitt alla alþjóðlega reikningsskilastaðla, túlkanir á þeim og breytingar á núverandi stöðlum sem eru í gildi í árslok 2009 og tengjast starfsemi samstæðunnar. Samstæðan hefur ekki innleitt fyrirfram alþjóðlega reikningsskilastaðla, túlkanir eða breytingar sem taka gildi eftir 31. desember 2009. Ekki er talið að upptaka þeirra muni hafa veruleg áhrif á reikningsskil samstæðunnar.

Skýringar

4. Ákvörðun gangvirðis

Nokkrar reikningsskilaaðferðir og skýringar samstæðunnar krefjast þess að gangvirði sé ákvarðað, bæði fyrir fjáreignir og fjárskuldir og aðrar eignir og skuldir. Gangvirði hefur verið ákvarðað vegna mats og/eða skýringa samkvæmt eftirfarandi aðferðum. Þar sem við á eru frekari upplýsingar um forsendur við ákvörðun á gangvirði eigna eða skulda í skýringum um viðkomandi eignir eða skuldir.

a. *Varanlegir rekstrarfjármunir*

Gangvirði framleiðsluferfa sem sætt hafa sérstöku endurmati er ákvarðað út frá afskrifuðu endurstofnsverði. Það felur í sér að lagt er mat á breytingar á byggingarkostnaðarverði samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar afskriftir endurmetnar í samræmi við þær breytingar.

Sömu aðferð er beitt við ákvörðun á gangvirði dreifikerfa sem hafa verið metin sérstöku endurmati. Endurmetin dreifikerfi eru nýtt í starfsemi sem er háð sérleyfi og tekjumörk miða fyrst og fremst við breytingar á byggingarvísitölu. Tekið er tillit til þess við ákvörðun gangvirðis.

Gangvirði varanlegra rekstrarfjármuna sem yfirteknir eru við samruna miðast við markaðsvirði. Markaðsvirði fasteigna er sú fjárhæð sem unnt er að fá við sölu í viðskiptum milli ótengdra aðila. Gangvirði annarra varanlegra rekstrarfjármuna er byggt á markaðsverði sambærilegra eigna.

b. *Fjárfestingar í eignarhlutum í öðrum félögum og skuldabréfum*

Gangvirði eignarhluta í öðrum félögum og skuldabréfum er fundið með hliðsjón af markaðsverði þeirra á uppgjörstegi. Ef markaðsverð er ekki þekkt byggir mat á gangvirði á viðurkenndum matsaðferðum. Matsaðferðir geta falið í sér að stuðst er við verð í nýlegum viðskiptum milli ótengdra aðila. Við beitingu matsaðferða er litið til þeirra þátta sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjáreignir.

c. *Afleiður*

Gangvirði afleiða er byggt á skráðu markaðsvirði þeirra, ef til er. Ef markaðsverð er ekki til, er gangvirðið fundið með viðurkenndum matsaðferðum.

Matsaðferðir geta falið í sér að notast er við verð í nýlegum viðskiptum á milli ótengdra aðila. Tekið er mið af verðmæti annarra fjármálagerna sem eru áþekkir þeim gerningi sem um ræðir, stuðst við aðferðir til að meta núvirt fjárstreymi eða aðrar verðmatsaðferðir sem beita má til að meta með áreiðanlegum hætti raunverulegt markaðsverðmæti. Við beitingu matsaðferða eru allir þættir notaðir sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjármálagerna. Samstæðan sannreynir reglulega matsaðferðir sínar og prófar þær með því að nota verð sem fengist hafa í viðskiptum á virkum markaði með sama gerning, án aðlagana eða breytinga, eða byggja á upplýsingum frá virkum markaði.

Skýringar

4. Ákvörðun gangvirðis, frh.

c. Afleiður, frh.

Gangvirði afleiðusamninga sem ekki eru skráðir á virkum mörkuðum er ákvarðað með notkun matsaðferða sem eru endurskoðaðar reglulega af hæfu starfsfólki. Öll matslíkön sem eru notuð þurfa að vera samþykkt og prófuð til að tryggja að niðurstöðurnar endurspegli þau gögn sem notuð voru.

Áreiðanlegasta sönnun á gangvirði afleiðusamninganna í upphafi er kaupverðið, nema gangvirði gerningsins sé sannanlegt með samanburði við önnur skráð og nýleg markaðsviðskipti á sama fjármálagerningi eða byggt á matsaðferð þar sem breytur byggja eingöngu á markaðsgögnum. Þegar slík gögn eru fyrir hendi, færir samstæðan hagnað eða tap á upphaflegum skráningardegi gerninga.

Gangvirði vaxtaskiptasamninga er byggt á verðtilboði miðlara. Þessi verðtilboð eru prófuð með tilliti til sanggirni með því að afvaxta framtíðargreiðslufæði byggt á ákvæðum og lokadegi hvers samnings og með því að nota markaðsvexti fyrir svipaða gerninga á þeim degi sem þeir eru verðmetnir.

d. Fjárskuldir sem ekki teljast afleiður

Gangvirði, sem einungis er metið vegna skýringa, er ákvarðað út frá núvirði framtíðarsjóðsflæðis höfuðstóls og vaxta og er afvaxtað með markaðsvöxtum á uppgjörstigi.

Skýringar

5. Starfspáttayfirlit

Starfspáttaupplýsingar eru birtar eftir innri upplýsingagjöf fyrirtækisins. Rekstrarsviðin eru dreifing, framleiðsla og sala, auk annarrar starfsemi. Auk þess eru birtar upplýsingar eftir miðlum samstæðunnar sem eru rafmagn, heitt vatn, kalt vatn, fráveita og gagnaveita.

Rekstrarstarfspættir - svið					
Árið 2009	Dreifing	Framleiðsla og sala	Önnur starfsemi	Jöfnunar-færslur	Samtals
Tekjur frá þriðja aðila	5.598.395	19.586.209	828.224	0	26.012.828
Tekjur milli starfspáttu	5.643.361	4.862.347	291.492	(10.797.200)	0
Tekjur samtals	11.241.756	24.448.556	1.119.716	(10.797.200)	26.012.828
Rekstrarhagnaður(tap) starfspáttu	2.953.703	3.055.288	(84.063)	0	5.924.928
Óskipt rekstrargjöld					(768.298)
Rekstrarhagnaður					5.156.630
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld					(8.842.698)
Áhrif hlutdeildarfélagu					(227.685)
Tekjuskattur					1.398.124
Tap ársins					(2.515.629)
Árið 2008					
Tekjur frá þriðja aðila	6.149.917	17.214.685	803.596	0	24.168.198
Tekjur milli starfspáttu	6.109.800	4.275.868	1.265.631	(11.651.299)	0
Tekjur samtals	12.259.717	21.490.553	2.069.227	(11.651.299)	24.168.198
Rekstrarhagnaður(tap) starfspáttu	4.059.985	1.777.704	(282.082)	0	5.555.607
Óskipt rekstrargjöld					(856.761)
Rekstrarhagnaður					4.698.846
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld					(92.523.476)
Áhrif hlutdeildarfélagu					(276.339)
Tekjuskattur					15.064.266
Tap ársins					(73.036.703)

Skýringar

5. Starfspáttayfirlit, frh.

Rekstrarstarfspættir - svið, frh. Árið 2009

	Dreifing	Framleiðsla og sala	Önnur starfsemi	Óskipt	Samtals
Efnahagur (31.12. 2009)					
Varanlegir rekstrarfjármunir	100.540.291	131.293.671	419.717	8.462.389	240.716.068
Óefnislegar eignir	0	0	247.490	1.400.913	1.648.403
Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum					488.568
Aðrar óskiptar eignir					38.672.668
Heildareignir samtals					281.525.707
Óskiptar skuldir					240.868.221
Fjárfestingar					
Varanlegir rekstrarfjármunir	4.590.027	16.604.846	9.579	142.747	21.347.199
Óefnislegar eignir	0	0	53.871	126.025	179.896
Afskriftir					
Varanlegir rekstrarfjármunir	3.527.110	3.747.247	0	405.676	7.680.033
Óefnislegar eignir	0	0	0	133.737	133.737
Árið 2008					
Efnahagur (31.12. 2008)					
Varanlegir rekstrarfjármunir	99.886.587	117.887.037	448.305	8.748.503	226.970.432
Óefnislegar eignir	0	0	193.619	1.487.074	1.680.693
Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum					574.470
Aðrar óskiptar eignir					30.147.569
Eignir samtals					259.373.164
Óskiptar skuldir					211.014.534
Fjárfestingar					
Varanlegir rekstrarfjármunir	7.478.421	22.466.171	116.601	994.742	31.055.935
Óefnislegar eignir	0	0	128.731	216.920	345.651
Afskriftir					
Varanlegir rekstrarfjármunir	3.225.572	3.111.118	62	464.243	6.800.995
Óefnislegar eignir	0	0	0	151.777	151.777

Skýringar

5. Starfspáttayfirlit, frh.

Rekstrarstarfspættir - miðlar

Árið 2009

	Rafmagn	Heitt vatn	Kalt vatn	Fráveita	Gagna-veita	Jöfnunar-færslur	Samtals
Tekjur							
Tekjur frá þriðja aðila	13.622.431	6.490.907	2.576.649	2.526.148	796.693	0	26.012.828
Tekjur milli starfspáttá	977.909	327.646	29.826	29.242	0	(1.364.623)	0
Tekjur samtals	14.600.340	6.818.553	2.606.475	2.555.390	796.693	(1.364.623)	26.012.828
Eignir (31.12. 2009)							
Varanlegir rekstrarfjármunir	122.432.015	56.435.597	17.335.655	36.569.527	7.943.274	0	240.716.068
Óefnislegar eignir	739.683	582.308	105.068	221.344	0	0	1.648.403
Óskiptar eignir							39.161.236
Heildareignir samtals	123.171.698	57.017.905	17.440.723	36.790.871	7.943.274	0	281.525.707
Fjárfestingar							
Varanlegir rekstrarfjármunir	14.309.131	3.599.388	247.332	2.516.754	674.594	0	21.347.199
Óefnislegar eignir	66.541	83.991	9.452	19.912	0	0	179.896
Afskriftir							
Varanlegir rekstrarfjármunir	3.449.979	2.200.309	465.160	1.248.845	315.740	0	7.680.033
Óefnislegar eignir	51.096	41.670	12.834	28.137	0	0	133.737

Skýringar

5. Starfspáttayfirlit, frh.

Rekstrarstarfspættir - miðlar, frh. Árið 2008

	Rafmagn	Heitt vatn	Kalt vatn	Fráveita	Gagna- veita	Jöfnunar- færslur	Samtals
Tekjur							
Tekjur frá þriðja aðila	12.358.438	6.454.119	2.038.898	2.647.284	669.459	0	24.168.198
Tekjur milli starfspátta	1.461.849	582.818	110.289	143.198	0	(2.298.154)	0
Tekjur samtals	13.820.287	7.036.937	2.149.187	2.790.482	669.459	(2.298.154)	24.168.198
Eignir (31.12. 2008)							
Varanlegir rekstrarfjármunir	113.379.586	52.682.272	17.755.777	35.568.377	7.584.420	0	226.970.432
Óefnislegar eignir	785.175	541.594	117.479	236.445	0	0	1.680.693
Óskiptar eignir							30.722.039
Heildareignir samtals	114.164.761	53.223.866	17.873.256	35.804.822	7.584.420	0	259.373.164
Fjárfestingar							
Varanlegir rekstrarfjármunir	22.180.080	4.700.653	805.867	1.836.841	1.532.494	0	31.055.935
Óefnislegar eignir	109.327	181.877	18.221	36.226	0	0	345.651
Afskriftir							
Varanlegir rekstrarfjármunir	2.644.081	2.209.678	510.039	1.071.620	365.577	0	6.800.995
Óefnislegar eignir	65.298	44.274	13.206	28.999		0	151.777

Skýringar

6. Greining á rekstri jarðvarmaorkuvera

Afkomugreining á framleiðslu á raforku og heitu vatni sbr. 5. mgr. 41. gr. laga nr. 65/2003:

	Raforka 2009	Heitt vatn 2009	Raforka 2008	Heitt vatn 2008
Nesjavallavirkjun				
Tekjur	2.146.608	1.059.293	1.983.898	955.866
Rekstrargjöld	(608.837)	(520.704)	(570.275)	(516.153)
Afskriftir	(653.673)	(400.709)	(659.410)	(342.896)
Afkoma fyrir fjármagnsgjöld	884.098	137.880	754.213	96.817
Arðsemi fjárfestingar	5,9%	2,7%	7,4%	1,9%

Hellisheiðarvirkjun

Fyrirtækið hefur hafið afhendingu á raforku frá Hellisheiðarvirkjun, en afhending á heitu vatni frá virkjuninni er ekki hafin enn sem komið er.

7. Laun og launatengd gjöld

	2009	2008
Laun og launatengd gjöld greinast þannig:		
Laun	3.670.181	3.913.769
Mótframlag í iðgjaldatengda lífeyrissjóði	487.592	512.601
Breyting lífeyrisskuldbindingar	24.999	86.152
Önnur launatengd gjöld	315.850	297.027
Laun og launatengd gjöld samtals	4.498.623	4.809.549
Laun og launatengd gjöld eru þannig færð í ársreikninginn:		
Gjaldfært í rekstrarreikningi	3.889.190	3.973.674
Eignfært á framkvæmdir	609.433	835.875
Laun og launatengd gjöld samtals	4.498.623	4.809.549
Starfsmannafjöldi:		
Fjöldi ársverka	651	672
Starfskjör stjórnna, forstjóra og framkvæmdastjóra móðurfyrirtækis og dótturfyrirtækja greinast þannig:		
Laun stjórnar móðurfyrirtækis	14.348	15.174
Laun forstjóra og fjögurra framkvæmdastjóra móðurfyrirtækis	93.301	101.523
Laun stjórnna og framkvæmdastjóra dótturfélaga 1)	25.290	51.038
Mótframlag í lífeyrissjóð	16.840	27.814
Starfslokagreiðslur, þar með talið mótframlag í lífeyrissjóð 2)	0	39.179
	149.780	234.728

Meðtalin í launum eru bifreiðahlunnindi og ökutækjastyrkir.

1) Laun voru greidd forstjóra Reykjavík Energy Invest fyrri hluta ársins 2008. Forstjóri Orkuveitu Reykjavíkur tók við því starfi um mitt árið 2008 en fær ekki greitt sérstaklega fyrir þau störf. REYST var dótturfélag Orkuveitu Reykjavíkur mest allt árið 2008 og í einn mánuð 2009. Laun framkvæmdastjóra REYST eru tilgreind hér þann tíma sem REYST er dótturfélag, en það varð hlutdeildarfélag Orkuveitunnar í febrúar 2009. Einnig eru hér meðtalin laun framkvæmdastjóra Gagnaveitu Reykjavíkur vegna 2008 og 2009.

2) Á árinu 2008 lét Guðmundur Þóroddsson af störfum sem forstjóri Orkuveitunnar og voru starfslokagreiðslur til hans, þar með talin öll launatengd gjöld vegna þeirra, gjaldfærð við starfslok hans.

Skýringar

8. Afskriftir

	2009	2008
Afskriftir greinast þannig:		
Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna, sbr. skýringu 11	7.680.033	6.800.995
Afskriftir óefnislegra eigna, sbr. skýringu 12	133.737	151.777
Afskriftir færðar í rekstrarreikning	<u>7.813.770</u>	<u>6.952.772</u>

9. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

	2009	2008
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld greinast þannig:		
Vaxtatekjur	337.191	792.526
Vaxtagjöld	(5.240.008)	(5.034.238)
Ábyrgðargjald til eigenda	(471.564)	(300.126)
Vaxtagjöld samtals	<u>(5.711.572)</u>	<u>(5.334.364)</u>
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða í raforkusölusamningum	11.072.823	937.145
Gangvirðisbreytingar fjáreigna til sölu	(2.675.884)	(32.665)
Gangvirðisbreytingar fjáreigna og fjárskulda í gegnum rekstur	102.505	(299.030)
Framvirkir gjaldmiðlasamningar	47.643	179.363
Gengismunur	(12.084.504)	(88.868.066)
Arðstekjur	69.101	101.615
Aðrar tekjur (gjöld) af fjáreignum og fjárskuldum samtals	<u>(3.468.316)</u>	<u>(87.981.638)</u>
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals	<u>(8.842.697)</u>	<u>(92.523.476)</u>

Fjármagnskostnaður vegna byggingar á orkuveri að fjárhæð 1.751,7 milljónir kr., er eignfærður og hefur verið færður til lækkunar á fjármagnsgjöldum. (2008: 2.685,7 milljónir kr.)

Eignfærður fjármagnskostnaður er reiknaður út frá mati á því hvaða vextir í íslenski krónu gæfu góða viðmiðun um þau kjör sem Orkuveitan hefði notið ef virkjanaf framkvæmdir hefðu verið fjármagnaðar í íslenski krónu á byggingartíma. Þetta er gert í ljósi þeirrar staðreyndar að erlendir vextir gengiskörfu Orkuveitunnar gefa ekki rétta mynd af fjármagnskostnaði á byggingartíma. Miðað er við meðaltal skráðra gilda fyrir eins mánaðar REIBOR á tímabilinu 1.1. til 31.12.2009, en það meðaltal er 11,76%. Ofan á það er lagt álag sem endurspeglar þau kjör sem Orkuveitan hafði hjá íslenskum bönkum á tímabilinu 1.1. til 31.12.2009, sem var um 1,25%. Til viðbótar leggst ábyrgðargjald eigenda Orkuveitunnar, en það er 0,25% á ársgrundvelli, samtals er vaxtaþrósentia því 13,26%. (2008: 16,72%)

	2009	2008
Gjaldfærð vaxtagjöld í rekstrarreikningi	(5.711.572)	(5.334.364)
Eignfært á framkvæmdir	(1.751.701)	(2.685.659)
Vaxtagjöld samtals	<u>(7.463.273)</u>	<u>(8.020.023)</u>

Við mat á gangvirði óskráðra fjáreigna og fjárskulda er beitt viðurkenndum verðmatsaðferðum. Gangvirðisbreyting sem færð er til tekna í rekstrarreikningi vegna þessa nemur samtals 8.232 milljónir kr. (2008: tekjufærsla 904 milljónir kr.).

Skýringar

10. Tekjuskattur

Orkuveita Reykjavíkur er tekjuskattsskyld vegna ákveðinna hluta starfsemi sinnar í samræmi við 2. gr. laga nr. 90/2003 um tekjuskatt. Sá hluti starfsemi fyrirtækisins er lýtur að rekstri vatnsveitu og fráveitu er undanskilinn tekjuskatti.

Þann 21. desember 2009 var samþykkt breyting á lögum um tekjuskatt sem fól í sér hækkun á tekjuskattshlutfalli fyrir sameignarfyrirtæki úr 23,5% í 32,7% og úr 15% í 18% fyrir hlutafélög. Þessi lagabreyting öðlast gildi frá og með 1. janúar 2010. Áhrif hækkaðs skatthlutfalls á frestaða tekjuskattseign í lok árs nemur 1.557 milljónum króna. Áhrifin skiptast þannig að 4.383 milljónir króna til lækkunar á tekjuskattseigninni varða sérstakt endurmat og færast beint á sérstakan endurmatsreikning meðal eigin fjár og 5.940 milljónir króna til hækkunar á tekjuskattseign og eru tekjufærðar í rekstrarreikningi. Þessi tekjufærsla er færð niður um 4.400 milljónir króna í varúðarskygni vegna óvissu um nýtingu á yfirfæranlegu skattalegu tapi.

Tekjuskattur færður í rekstrarreikning greinist þannig:	2009	2008
Tekjuskattur til greiðslu	0	218
Breyting á frestuðum tekjuskatti	(1.398.124)	(15.064.484)
Tekjufærður tekjuskattur	(1.398.124)	(15.064.266)
Virkt skatthlutfall greinist þannig:	2009	2008
Tap ársins fyrir tekjuskatt	(3.913.752)	(88.100.969)
Tekjuskattur skv. gildandi skatthlutfalli	23,5% (919.732)	23,5% (20.703.728)
Áhrif af breyttum tekjuskattshlutföllum	151,8% (5.940.140)	(0,1%) 98.329
Áhrif mats á nýtingu yfirfæranlegs taps	(112,4%) 4.400.000	0,0% 0
Óskattskyld starfsemi vatnsveitu og fráveitu	(10,1%) 395.708	(5,6%) 4.890.069
Áhrif annarra skatthlutfalla	(0,9%) 35.451	(0,4%) 378.436
Aðrir liðir	(16,1%) 630.590	(0,3%) 272.628
Virkur tekjuskattur	35,7% (1.398.124)	17,1% (15.064.266)

Skýringar

11. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:

2009	Framleiðslu-kerfi	Dreifikerfi	Aðrar fasteignir	Aðrir lausafjármunir	Samtals
Heildarverð					
Staða í ársbyrjun	164.856.768	184.796.025	8.283.140	4.407.876	362.343.809
Endurflokkun eigna				(809.125)	(809.125)
Viðbætur á árinu	16.563.059	3.850.561	43.454	890.125	21.347.199
Selt og aflagt á árinu	0	576.807	12.157	902.828	1.491.792
Staða í árslok	181.419.827	189.223.393	8.338.751	5.391.704	384.373.675
Afskriftir					
Staða í ársbyrjun	46.181.542	85.742.803	1.391.818	2.057.215	135.373.378
Endurflokkun eigna				(887.574)	(887.574)
Afskrifað á árinu	3.783.988	3.533.522	145.387	217.136	7.680.033
Selt og aflagt á árinu		576.807	12.135	902.828	1.491.770
Staða í árslok	49.965.530	89.853.132	1.549.339	2.289.605	143.657.607
Bókfært verð					
Bókfært verð 1.1. 2009.....	118.675.226	99.053.222	6.891.323	2.350.661	226.970.431
Bókfært verð 31.12. 2009.....	131.454.296	99.370.261	6.789.412	3.102.099	240.716.068
Þar af eignir í bygg. í árslok	23.772.336	1.699.301			25.471.637
2008					
Heildarverð					
Staða í ársbyrjun	112.503.139	138.979.119	7.508.660	4.589.086	263.580.004
Endurflokkun	272.626	(116.328)	(42.958)	(475.114)	(361.775)
Viðbætur á árinu	22.755.532	7.189.060	817.439	293.904	31.055.935
Sérstakt endurmat	29.325.471	38.744.174	0	0	68.069.645
Staða í árslok	164.856.768	184.796.025	8.283.141	4.407.876	362.343.809
Afskriftir					
Staða í ársbyrjun	34.657.781	63.034.380	1.207.577	2.263.329	101.163.067
Endurflokkun	91.051	34.849	(770)	(440.075)	(314.945)
Afskrifað á árinu	3.207.411	3.174.612	185.011	233.961	6.800.995
Sérstakt endurmat	8.225.299	19.498.962	0	0	27.724.261
Staða í árslok	46.181.542	85.742.803	1.391.818	2.057.215	135.373.378
Bókfært verð					
Bókfært verð 1.1. 2008.....	77.845.358	75.944.739	6.301.083	2.325.757	162.416.937
Bókfært verð 31.12. 2008.....	118.675.226	99.053.222	6.891.323	2.350.661	226.970.431
Þar af eignir í bygg. í árslok	12.389.190	0	0	0	12.389.190

Skýringar

11. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

Sérstakt endurmat

Endurmat var ekki framkvæmt vegna dreifikerfis á árinu 2009. Endurmat dreifikerfis var framkvæmt í árslok 2006, 2007 og 2008 og nam þá endurmatið samtals 33.348 milljónum kr.

Endurmat vegna framleiðslukerfa var ekki framkvæmt á árinu 2009. Í árslok 2007 og 1. október 2008 var framkvæmt sérstakt endurmat á framleiðslukerfum samstæðunnar og náði til eigna sem notaðar eru til framleiðslu á rafmagni, heitu vatni og köldu vatni. Það endurmat leiddi til hækkunar á bókfærðu verði þessara eigna að fjárhæð 35.959 milljónir kr.

Við endurmat eru viðkomandi eignaflokkar metnir til gangvirðis. Framangreindar hækkanir eru færðar á sérstakan endurmatstreikning meðal eigin fjár að teknu tilliti til áhrifa á frestaðan tekjuskatt.

Gangvirði framleiðslueigna er ákvarðað út frá afskrifuðu endurstofnverði. Það felur í sér að lagt er mat á breytingar á byggingarkostnaðarverði samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar afskriftir endurmetnar í samræmi við þær breytingar. Við þennan útreikning var stuðst við opinberar upplýsingar og rauntölur úr bókhaldi samstæðunnar um verðbreytingar á kostnaðarliðum og tekið tillit til áætlunar um vægi hvers kostnaðarliðar í heildarkostnaði við byggingu samskonar eigna. Kostnaðarliðir og hlutfallslegt vægi þeirra var ákvarðað af sérfræðingum innan og utan Orkuveitunnar.

Sömu aðferð er beitt við ákvörðun á gangvirði dreifikerfa sem hafa verið metin sérstöku endurmati. Endurmetin dreifikerfi eru nýtt í starfsemi sem er háð sérleyfi og tekjumörk miða fyrst og fremst við breytingar á byggingarvísitölu. Tekið er tillit til þess við ákvörðun gangvirðis.

Virðisrýrnunarpróf voru gerð í árslok til að staðfesta að eignir stæðu undir væntu framtíðarsjóðstreymi. Virðisrýrnunarpróf eru framkvæmd á hvern og einn miðil fyrir framleiðslukerfi og dreifikerfi. Prófin taka tillit til breyttra forsendna um tekjumyndun frá fyrra ári í samræmi við fjárhagsleg markmið fyrirtækisins um arðsemi sem fram koma í heildarstefnu fyrirtækisins um verðlagningu á raforku til stórnotenda. Nánar er fjallað um virðisrýrnunarpróf í skýringu 3 (h). Endurmat eigna var ekki framkvæmt á árinu 2009 þar sem ekki lágu fyrir vísbendingar um verulega breytingu á gangvirði þeirra.

Upplýsingar um endurmetnar eignir í árslok

	Framleiðslu- kerfi	Dreifi- kerfi	Samtals
Árið 2009			
Endurmetið bókfært verð	131.454.296	91.426.987	222.881.283
Þar af áhrif sérstaks endurmats	(33.930.052)	(31.073.178)	(65.003.230)
Bókfært verð án áhrifa endurmats	97.524.245	60.353.808	157.878.053
Árið 2008			
Endurmetið bókfært verð	118.675.226	91.468.802	210.144.028
Þar af áhrif sérstaks endurmats	(35.174.481)	(32.300.196)	(67.474.677)
Bókfært verð án áhrifa endurmats	83.500.745	59.168.606	142.669.351

Fasteignamat og vátryggingaverð

Fasteignamat þeirra eigna samstæðunnar sem metnar eru í fasteignamati nam 27.843 milljónum kr. í árslok 2009 (2008: 27.976 milljónum kr.). Brunabótamat eigna samstæðunnar er 31.223 milljónir kr. á sama tíma (2008: 29.037 milljónum kr.). Meðal þessara eigna eru fasteignir sem eignfærðar eru meðal framleiðslukerfa og dreifikerfa.

Skýringar

11. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

Skuldbindingar

Í maí 2008 gerði fyrirtækið samning um kaup á búnaði til virkjanaframkvæmda. Gert er ráð fyrir að búnaðurinn verði afhentur á árunum 2010 og síðar. Fjárhæðir samningsins og annarra samninga vegna framkvæmda á Hellisheiði, miðað við gengi á reikningsskiladegi, er 41,0 milljarðar kr. (31.12.2008: 35,5 milljarðar kr.). Auk þess hefur fyrirtækið gert innkaupa- og verksamninga vegna framkvæmda við framleiðslu- og dreifikerfi. Eftirstöðvar þessara samninga þann 31. desember 2009 eru áætlaðar 2,4 milljarðar kr. (31.12.2008: 1,9 milljarðar kr.).

12. Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir greinast þannig:

Árið 2009	Hita- réttindi	Undir- búnings- kostnaður	Hugbúnaður	Samtals
Heildarverð				
Staða í ársbyrjun	1.427.031	193.620	1.746.214	3.366.865
Endurflokkun			809.124	809.124
Viðbætur á árinu		53.872	126.025	179.896
Selt og aflagt á árinu			214.302	214.302
Staða í árslok	1.427.031	247.491	2.895.665	4.570.187
Afskriftir				
Staða í ársbyrjun	410.674	0	1.275.497	1.686.171
Endurflokkun			887.574	887.574
Afskrifað á árinu	13.957		119.780	133.737
Selt og aflagt á árinu			214.302	214.302
Staða í árslok	424.631	0	2.497.153	2.921.784
Bókfært verð				
Bókfært verð 1.1. 2009.....	1.016.357	193.620	470.717	1.680.693
Bókfært verð 31.12. 2009.....	1.002.400	247.491	398.512	1.648.403
Árið 2008				
Heildarverð				
Staða í ársbyrjun	1.427.031	64.888	1.107.268	2.599.187
Endurflokkun eigna	0	0	422.025	422.025
Viðbætur á árinu	0	128.732	216.921	345.652
Staða í árslok	1.427.031	193.620	1.746.214	3.366.865
Afskriftir				
Staða í ársbyrjun	390.881	0	768.318	1.159.199
Endurflokkun eigna	0	0	375.195	375.195
Afskrifað á árinu	19.793	0	131.984	151.777
Staða í árslok	410.674	0	1.275.497	1.686.171
Bókfært verð				
Bókfært verð 1.1. 2008.....	1.036.150	64.888	338.950	1.439.988
Bókfært verð 31.12. 2008.....	1.016.357	193.620	470.717	1.680.693

Skýringar

13. Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum

Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum greinast þannig:

	2009		2008	
	Eignarhluti	Bókfært verð	Eignarhluti	Bókfært verð
Enex hf.	0,0%	0	26,4%	372.389
Enex-Kína ehf.	19,53%	174.946	33,3%	156.706
Envent Holdings ehf.	24,5%	129.804	50,0%	325
Iceland American Energy Inc.	83,7%	110.000		
Vistorka ehf.	28,95%	24.055	31,92%	10.532
Metan hf.	35,4%	15.685	35,4%	9.291
Netorka hf.	22,6%	28.966	22,6%	25.227
Orkuskólinn REYST hf.	33,3%	5.112		
Samtals		<u>488.568</u>		<u>574.470</u>

Hlutdeild samstæðunnar í afkomu hlutdeildarfélaganna var neikvæð um 227,7 milljónir kr. á árinu 2009 (2008: neikvæð um 276,3 milljónir kr.). Helstu breytingar á hlutdeildarfélögum voru að Orkuskólinn REYST hf. er nú meðal hlutdeildarfélaganna en var áður dótturfélag Orkuveittunnar og eignarhlutur í Iceland American Energy Inc. jókst og er nú orðið hlutdeildarfélag.

14. Eignarhlutar í öðrum félögum

Eignarhlutar í öðrum félögum greinast þannig:

	2009	2008
Eignarhlutar tilgreindir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	0	294.909
Eignarhlutar flokkaðir sem fjáreignir til sölu	<u>2.187.047</u>	<u>9.731.102</u>
Eignarhlutar í öðrum félögum samtals	<u>2.187.047</u>	<u>10.026.011</u>

Gangvirði eignarhluta tilgreindra á gangvirði í gegnum rekstrarreikning er ákvarðað samkvæmt markaðsverði. Gangvirði eignarhluta sem flokkaðir eru sem fjáreignir til sölu er ákvarðað með viðurkenndum matsaðferðum óháðra sérfræðinga, nema í þeim tilvikum sem stuðst er við verð í nýlegum viðskiptum.

15. Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum

Gerðir hafa verið fjórir raforkusölusamningar til 20 ára, einn við Landsvirkjun vegna Norðuráls og þrjár við Norðurál vegna álversins á Grundartanga, sem og samningar við Landsnet hf. um flutning á rafmagni. Orkuveitan og Norðurál hafa einnig gert með sér raforkusölusamning vegna raforkusölu til fyrirhugaðs álvers í Helgúvík og er stefnt að afhendingu orku fyrir fyrsta áfangann árið 2011 en samningurinn er til 25 ára. Raforkusölusamningar þessir eru gerðir í dollurum og er verð á rafmagninu tengt heimsmarkaðsverði á áli.

Ofangreindir raforkusölusamningar fela í sér innbyggðar afleiður, þar sem tekjur af þeim eru háðar breytingum á heimsmarkaðsverði á áli í framtíðinni. Í samræmi við ákvæði IAS 39 um fjármálagerninga hefur gangvirði þessara innbyggðu afleiða vegna Grundartanga og að hluta til vegna Helgúvíkur verið metið og fært í ársreikninginn.

Skýringar

15. Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum, frh.

Þar sem markaðsverð á þessum innbyggðu afleiðum liggur ekki fyrir hefur verið lagt mat á gangvirði þeirra með viðurkenndum matsaðferðum. Ákvarðað hefur verið vænt núvirt greiðsluflæði samnings á uppgjörsteggi, miðað við framvirkt verð á áli á LME (London Metal Exchange) á uppgjörsteggi og væntinga um verðþróun á áli til næstu 30 ára. Byggt er á mati CRU, óháðum matsaðila, eins og það liggur fyrir á uppgjörsteggi. Frá núvirtu greiðsluflæði á uppgjörsteggi hefur verið dregið vænt núvirt greiðsluflæði samnings á uppgjörsteggi miðað við forsendur um álverð sem lágu til grundvallar á upphafsdegi samnings. Mismunurinn er gangvirðisbreyting afleiðunnar. Gengið er út frá því að afleiðan hafi ekkert virði á upphafsdegi samnings.

Innbyggðar afleiður þeirra orkusölusamninga sem færðir eru í ársreikninginn eru færðar til eignar í efnahagsreikningi á gangvirði á reikningsskiladegi og gangvirðisbreyting ársins er færð í rekstrarreikning meðal tekna og gjalda af fjáreignum og fjárskuldum.

Á sama hátt er reiknað gangvirði innbyggðra afleiða vegna raforkusölusamninga sem ekki eru komnir til framkvæmda og óvissa ríkir um. Gangvirði þeirra er samtals 9.459 milljónir kr. í árslok 2009 og er það ekki fært í ársreikninginn. (2008: 8.257 milljónir kr.)

Gangvirði innbyggðra afleiða í raforkusölusamningum greinist þannig í ársreikningi:

	2009	2008
Gangvirði innbyggðra afleiða í ársbyrjun	9.091.449	8.154.304
Breyting á gangvirði á árinu	11.072.823	937.145
Gangvirði innbyggðra afleiða í árslok	20.164.273	9.091.449

Skipting innbyggðra afleiða í raforkusölusamningum er eftirfarandi:

Langtímahluti innbyggðra afleiða	19.036.283	9.412.328
Skammttímahluti innbyggðra afleiða	1.127.990	(320.879)
Innbyggðar afleiður samtals	20.164.273	9.091.449

16. Aðrar fjáreignir

	2009	2008
Fastafjármunir		
Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning:		
Skuldabréf	7.396.701	0
Lán og kröfur:		
Skuldabréf	259.861	105.331
	7.656.562	105.331
Veltufjármunir		
Lán og kröfur:		
Skuldabréf	82.267	111.374
	82.267	111.374

Skuldabréf meðal fastafjármuna er gefið út í USD, ber 1,5% vexti. Það er eingreiðslulán með gjalddaga árið 2016. Skuldabréfið er tengt álverði að ákveðnu marki og er tryggt með veði í hlutabréfum í HS Orku hf. Skuldabréfið er fært á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og afleiður eru ekki aðskildar frá skuldabréfinu.

Skýringar

17. Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding

Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding greinist þannig:

Árið 2009	Skatteign	Skattskuld	Nettó
Tekjuskattseign/-skuld í ársbyrjun	4.169.441	0	4.169.441
Áhrif breytingar á tekjuskattshlutfalli á endurmatsreikning	(4.385.022)	0	(4.385.022)
Reiknaður tekjuskattur ársins	1.409.087	10.963	1.398.124
Aðrar breytingar	809	0	809
Tekjuskattseign/-skuld í árslok	1.194.314	10.963	1.183.351
Árið 2008			
Tekjuskattseign/-skuld í ársbyrjun	190.443	4.716.084	(4.525.641)
Áhrif breytingar á tekjuskattshlutfalli	0	(537.295)	537.295
Áhrif af sérstöku endurmati fastafjármuna	(6.895.739)	0	(6.895.739)
Reiknaður tekjuskattur ársins	10.874.519	(4.189.747)	15.064.266
Tekjuskattur til greiðslu	218	0	218
Aðrar breytingar	0	10.959	(10.959)
Tekjuskattseign/-skuld í árslok	4.169.441	0	4.169.441

Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding greinist þannig á einstaka liði efnahagsreikningsins:

	2009		2008	
	Skatteign	Skattskuld	Skatteign	Skattskuld
Varanlegir rekstrarfjármunir	(15.612.117)	13.983	(11.085.420)	0
Innbyggðar afleiður	(6.593.717)	0	(2.136.491)	0
Aðrir liðir	2.274.492	(848)	171.992	0
Áhrif af yfirfæranlegu skattalegu tapi	21.125.656	(2.172)	17.219.360	0
Tekjuskattseign/-skuld í árslok	1.194.314	10.963	4.169.441	0

Yfirfæranlegt skattalegt tap

Miðað við núgildandi skattalöggjöf er yfirfæranlegt skattalegt tap nýtanlegt á móti skattskyldum hagnaði innan 10 ára frá því það myndast. Yfirfæranlegt skattalegt tap í árslok er nýtanlegt sem hér segir:

	2009	2008
Ójafnað skattalegt tap ársins 2006, nýtanlegt til ársins 2016	4.368.981	4.368.981
Ójafnað skattalegt tap ársins 2007, nýtanlegt til ársins 2017	76.416	76.416
Ójafnað skattalegt tap ársins 2008, nýtanlegt til ársins 2018	70.931.999	70.931.999
Ójafnað skattalegt tap ársins 2009, nýtanlegt til ársins 2019	5.179.713	0
Yfirfæranlegt skattalegt tap í árslok 2008	80.557.109	75.377.395

Tekjuskattseign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni, sem unnt verður að nýta eignina á móti. Vegna óvissu um nýtingu yfirfæranlegs skattalegs taps er tekjuskattseign ekki færð að fullu og eru áhrif þess 4.400 milljónir króna til lækkunar á tekjuskattseign.

Stjórnendur hafa lagt mat á nýtingu yfirfæranlegs skattalegs taps og gert áætlanir um skattskyldan hagnað á næstu árum. Samkvæmt því mun tekjuskattseign sem færð er vegna yfirfæranlegs taps nýtast.

Skýringar

18. Birgðir

Birgðir greinast þannig í árslok:	2009	2008
Efnisbirgðir	752.353	1.544.565

Efnisbirgðir samstæðunnar samanstanda af efni til viðhalds, endurnýjunar og nýbyggingar framleiðslukerfa og dreifikerfa samstæðunnar.

Efnis- og fjárfestingabirgðir að verðmæti 944 milljónir kr. (2008: 906 milljónir kr.) voru keyptar á fjármögnunarleigu til tveggja ára í árslok 2008. Í lok leigutímans flyst lögformlegt eignarhald birgðanna til Orkuveitunnar. Í árslok er leigusamningurinn færður á meðal skammtímahluta vaxtaberandi skulda.

19. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímafröfur

Viðskiptakröfur greinast þannig í árslok:	2009	2008
Viðskiptakröfur, stórnotendur	682.585	478.427
Viðskiptakröfur, smásala	2.947.351	3.041.343
Viðskiptakröfur, samtals	3.629.936	3.519.770
Óbein niðurfærsla vegna krafna sem kunna að tapast	(290.627)	(227.290)
	3.339.309	3.292.480

Aðrar skammtímafröfur greinast þannig í árslok:

Virðisaukaskattur	61.077	314.330
Fyrirframgreiddur kostnaður	222.509	151.550
Fjármagnstekjuskattur	10.242	63.257
Áfallnar vaxtatekjur	44.965	15.104
Kröfur á starfsmenn	11.495	16.984
Aðrar kröfur	2.951	2.054
	353.240	563.279

20. Handbært fé

Handbært fé greinist þannig í árslok:	2009	2008
Óbundnar bankainnstæður	2.943.303	1.243.639

21. Eigið fé

Það er stefna fyrirtækisins að eiginfjárstaða þess sé nægilega sterk til að styðja við stöðugleika og framtíðarþróun starfseminnar. Arðgreiðslur hafa verið ákveðnar sem ákveðið hlutfall eigin fjár óháð afkomu viðkomandi árs. Eigendafundur tekur ákvörðun um arðgreiðslur.

Eiginfjárlutfall samstæðunnar í lok tímabilsins er 14,4% (31.12.2008: 18,6%). Ávöxtun eiginfjár var neikvæð um 5,5% á árinu 2009 (2008: neikvæð um um 69,4%).

Á árinu 2009 var greiddur arður til eigenda móðurfyrirtækisins. Arðgreiðslan nam samtals 800 milljónum kr. en á árinu 2008 nam hún 1.568 milljónum kr.

Stjórn fyrirtækisins leggur til að greiddar verði 800 milljónir kr. í arð til eigenda móðurfyrirtækisins á árinu 2010 vegna rekstrar á árinu 2009. Tillaga stjórnar að arðsúthlutun er ekki færð í ársreikning samstæðunnar fyrir árið 2009.

Skýringar

22. Vaxtaberandi skuldir

Vaxtaberandi skuldir samstæðunnar eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði og greinast með eftirfarandi hætti. Frekari upplýsingar um vaxtaáhættu og gjaldmiðlagengisáhættu eru veittar í skýringu 25.

Langtímaskuldir	2009	2008
Skuldir við lánastofnanir	199.828.760	178.925.311
Lánalínur	14.988.936	15.059.998
Skuldabréfaútgáfa	16.527.168	7.553.061
	231.344.864	201.538.370
Næsta árs afborganir langtímaskulda	(10.090.738)	(5.439.610)
	221.254.126	196.098.760
Skammtímaskuldir		
Næsta árs afborganir langtímaskulda	10.090.738	5.439.610
Skammtímalán	5.223.303	4.242.000
	15.314.040	9.681.610
Vaxtaberandi skuldir samtals	236.568.166	205.780.370

Skilmálar vaxtaberandi skulda

Skuldir í erlendum gjaldmiðlum:

	Lokagjalddagi	2009		2008	
		Meðalvextir í árslok	Eftirstöðvar	Meðalvextir í árslok	Eftirstöðvar
Skuldir í CHF	26.6.2036	0,72%	41.607.299	2,31%	39.214.737
Skuldir í EUR	26.6.2036	1,30%	84.089.942	4,77%	76.654.728
Skuldir í USD	17.12.2029	0,92%	44.716.978	2,66%	31.994.843
Skuldir í JPY	26.6.2036	0,69%	21.613.747	1,10%	23.635.999
Skuldir í GBP	26.6.2036	1,62%	8.202.315	3,67%	3.282.738
Skuldir í SEK	5.10.2027	0,81%	14.079.999	4,26%	12.676.195
Skuldir í CAD			0	2,61%	6.317.637
			214.310.280		193.776.877
Skuldir í íslenskum krónum:					
Verðtryggðar	10.1.2037	4,88%	16.734.583	5,17%	7.761.493
Óverðtryggðar	17.3.2010	10,50%	5.523.303	21,09%	4.242.000
			22.257.886		12.003.493
Vaxtaberandi skuldir samtals			236.568.166		205.780.370

Skýringar

22. Vaxtaberandi skuldir frh.

Afborganir langtímalána greinast þannig á næstu ár:	2009	2008
Árið 2009.....	0	5.439.610
Árið 2010.....	10.090.738	5.060.784
Árið 2011.....	17.689.392	24.159.150
Árið 2012.....	13.307.154	9.927.624
Árið 2013.....	30.606.873	28.769.781
Árið 2014.....	14.904.521	13.723.642
Síðar	144.746.186	114.457.779
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborgun	231.344.864	201.538.370

Ábyrgðir og veðsetningar

Eigendur móðurfyrirtækisins eru í hlutfallslegri ábyrgð fyrir öllum skuldum og skuldbindingum móðurfyrirtækis og HAB. Samstæðan hefur ekki veðsett eignir sínar til tryggingar á skuldum.

23. Lífeyrisskuldbinding

Við stofnun Orkuveitu Reykjavíkur var áfallin lífeyrisskuldbinding vegna starfsmanna á þeim tíma gerð upp. Á fyrirtækinu hvílir lífeyrisskuldbinding vegna réttinda núverandi og fyrrverandi starfsmanna í réttindatengdum lífeyriskerfum. Skuldbinding þessi er vegna fyrirtækja sem hafa sameinast Orkuveitunni og hefur áhvílandi lífeyrisskuldbinding verið yfirtekin í tengslum við sameininguna.

Samkvæmt mati tryggingastærðfræðings námu áfallnar lífeyrisskuldbindingar fyrirtækisins 480,4 milljónum kr. í árslok 2009, núvirt miðað við 2% vexti, að teknu tilliti til hlutdeildar í hreinni eign lífeyrissjóðsins (2008: 471,6 milljónir kr.). Forsendur um lífslíkur eru í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Áætluð hækkun skuldbindingarinnar á árinu byggir á almennri hækkun launa að teknu tilliti til vaxta. Hækkun skuldbindingarinnar á árinu er færð til gjalda í rekstrarreikningi á meðal launa og launatengdra gjalda. Sá hluti skuldbindingarinnar sem áætlaður er til greiðslu á árinu 2010 er færður á meðal skammtímaskulda.

Lífeyrisskuldbinding greinist þannig:	2009	2008
Lífeyrisskuldbinding í ársbyrjun	471.627	400.938
Framlag vegna lífeyrisgreiðslna á árinu	(16.260)	(15.463)
Hækkun á lífeyrisskuldbindingu á árinu	25.000	86.152
Lífeyrisskuldbinding í árslok	480.367	471.627
Langtímahluti lífeyrisskuldbindingar	464.547	456.027
Skammtíahluti lífeyrisskuldbindingar	15.820	15.600
	480.367	471.627

Skýringar

24. Aðrar fjárskuldir

Langtímaskuldir:	2009	2008
Aðrar fjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning:		
Gjaldmiðlaskiptasamningar	50.186	34.468
Skammtímaskuldir:		
Ýmsar viðskiptaskuldir	2.368.066	2.443.340
Aðrar fjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning:		
Gjaldmiðlaskiptasamningar	24.977	17.645
Aðrar skammtímaskuldir:		
Ógreidd opinber gjöld	797	0
Ógreidd laun og launatengdir liðir	518.804	526.723
Áfallin vaxtagjöld	664.509	1.554.319
Næsta árs greiðslur vegna lífeyrisskuldbindingar	15.820	15.600
Aðrar skuldir	181.387	185.824
	1.381.317	2.282.466

25. Áhættustýring og fjármálagerningar

a. Yfirlit

Orkuveita Reykjavíkur hefur samþykkt stefnu um markmið og framkvæmd áhættustjórnunar. Meginmarkmið áhættustýringar samkvæmt stefnunni er að stuðla að stöðugri afkomu og lágmarka fjármagnskostnað með því að lágmarka sveiflur í gengi og álverði og stuðla að lágu vaxtastigi.

Gengisáhætta samstæðunnar er tengd áhættu í sjóðstreymi og áhættu í efnahagsreikningi. Vaxtaáhætta tengist þróun breytilegra vaxta og fastra vaxta og getur hvort heldur tengst sjóðstreymi eða efnahagsreikningi. Áhætta vegna þróunar álverðs er af völdum tengingar orkuverðs til stóriðju við álverð og tengist sjóðstreymi af orkusölu til stóriðju.

Fylgst er með gengisáhættu samstæðunnar bæði í sjóðstreymi og efnahagsreikningi með viðurkenndum reikniaðferðum. Árlegt staðalfrávik og dagleg fjárhæð í húfi (e. value at risk) fyrir skuldir og áætlað sjóðstreymi í erlendum myntum er mælt. Með sama hætti er fylgst með áhættu í sjóðstreymi af völdum verðbreytinga áls og vaxta.

Í stefnunni er áhætta skilgreind og árangursmælikvarðar settir. Stjórn fyrirtækisins fær reglulega yfirlit um stöðu og árangur áhættustýringar samstæðunnar.

Ákvörðunartaka og eftirlit með framkvæmd áhættustýringarinnar er hjá áhættunefnd. Í áhættunefnd sitja forstjóri, framkvæmdastjóri Fjármála, sviðsstjóri Fjár- og áhættustýringasviðs og sviðsstjóri Fjármálasviðs. Fjárhagsleg áhætta greinist í:

- Markaðsáhættu
- Lausafjáraáhættu
- Lánsáhættu

Skýringar

25. Áhættustýring og fjármálagerningar, frh.

b. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar á markaðsverði erlendra gjaldmiðla, álverðs og vaxta hafi áhrif á afkomu samstæðunnar eða virði fjármálagerninga. Þetta er sú áhætta sem vegur langþyngst hjá samstæðunni og greinist í:

- Gjaldreyrisáhættu vegna skulda í efnahagsreikningi og sjóðstreymis í erlendri mynt.
- Vaxtaáhættu vegna lána
- Áhættu vegna breytinga á heimsmarkaðsverði á áli.

i) Gjaldreyrisáhætta

Samstæðan býr við gengisáhættu vegna sölusamninga, innkaupa og langtímalána í öðrum gjaldmiðlum en íslenskum krónum (ISK). Þeir gjaldmiðlar sem einkum skapa gengisáhættu eru evra (EUR), svissneskir frankar (CHF), japanskt jen (JPY), bandarískur dollar (USD) og sænskar krónur (SEK).

Af langtímalánum samstæðunnar eru um 90,6% í erlendum gjaldmiðlum og mynda því gengisáhættu. Þessi gengisáhætta er varin í samræmi við stefnu fyrirtækisins um áhættustýringu þar sem veginn er saman vaxtakostnaður lánanna og gengisáhætta. Vaxtastig lána í erlendum gjaldmiðlum var umtalsvert lægra en lána í íslenskrí krónu. Samstæðan hefur gert langtíma sölusamninga á raforku í erlendum gjaldmiðli (USD). Væntar tekjur vegna þessara samninga á uppgjörstegi er um 180.637 milljónir kr. Sú fjárhæð er byggð á framvirku verði á áli á LME (London Metal Exchange) á uppgjörstegi og væntinga um verðþróun á áli til næstu 30 ára samkvæmt mati CRU, óháðum matsaðila, eins og það liggur fyrir á uppgjörstegi.

Gengi helstu gjaldmiðla var eftirfarandi á árinu:

	2009	2008	2009	2008
	Meðalgengi		Árslokagengi	
CHF	114,325	80,698	121,215	113,905
EUR	172,665	127,457	179,8	169,470
USD	123,601	88,088	124,81	121,245
JPY	1,325	0,863	1,35075	1,3402
GBP	193,893	159,361	202,165	176,745
SEK	16,306	13,195	17,52	15,523
CAD	109,041	81,585	119,01	98,750
Þróng viðskiptavog SÍ (áður GVT)	223,324	166,444	232,83	216,300

Skýringar

25. Áhættustýring og fjármálagerningar frh.:

b. Markaðsáhætta, frh.

i) Mögulegt tap vegna gjaldeyrisáhattu

Gjaldeyrisáhætta samstæðunnar miðað við nafnverðsfjárhæðir er eftirfarandi:

Árið 2009	CHF	EUR	USD	JPY	GBP	CAD	SEK	DKK	Samtals
Vaxtaberandi skuldir	(41.607.299)	(84.089.942)	(44.716.978)	(21.613.747)	(8.202.315)	0	(14.079.999)	0	(214.310.280)
Viðskiptaskuldir	(12.374)	(18.066)	(37.368)						(67.808)
Viðskiptakröfur			530.440		12	1.426	20	1.691	533.588
Bankainnstæður	234	7.084	2.556.769	308	3.251	230	106	0	2.567.982
Álafleiður			20.164.273						20.164.273
Áhætta í efna- hagsreikningi	(41.619.439)	(84.100.924)	(21.502.864)	(21.613.439)	(8.199.053)	1.656	(14.079.873)	1.691	(191.112.245)
Áætluð sala 2010			5.921.599						5.921.599
Áætluð kaup 2010		(2.297.992)	(135.676)	(1.593.073)					(4.026.741)
Áhætta utan efna- hagsreiknings	0	(2.297.992)	5.785.923	(1.593.073)	0	0	0	0	1.894.859
Skiptasamningar	(709.012)			633.849					(75.163)
Nettó áhætta	(42.328.451)	(86.398.916)	(15.716.941)	(22.572.663)	(8.199.053)	1.656	(14.079.873)	1.691	(189.292.550)

Skýringar

25. Áhættustýring og fjármálagerningar frh.:

b. Markaðsáhætta, frh.

i) Mögulegt tap vegna gjaldeyrisáhéttu, frh.

Árið 2008	CHF	EUR	USD	JPY	GBP	CAD	SEK	DKK	Samtals
Vaxtaberandi skuldir	(39.214.737)	(76.654.728)	(31.994.843)	(23.635.999)	(3.282.738)	(6.317.637)	(12.676.195)		(193.776.877)
Viðskiptaskuldir							(2.645)	(2.235)	(4.880)
Viðskiptakröfur	11.922	214.851	406.224		1.061			10.595	644.653
Bankainnstæður	2.516	26.204	428.906	81	7.104	44.489	2.833		512.133
Álafleiður			9.091.449						9.091.449
Áhætta í efna- hagsreikningi	(39.200.299)	(76.413.673)	(22.068.264)	(23.635.918)	(3.274.573)	(6.273.148)	(12.676.007)	8.360	(183.533.522)
Áætluð sala 2009			4.235.432						4.235.432
Áætluð kaup 2009		(2.852.531)	(143.411)	(1.650.829)	(538)	(1.183)	(6.890)	(528)	(4.655.910)
Áhætta utan efna- hagsreiknings	0	(2.852.531)	4.092.021	(1.650.829)	(538)	(1.183)	(6.890)	(528)	(420.478)
Skiptasamningar	(835.899)			783.787					(52.112)
Nettó áhætta	(40.036.198)	(79.266.204)	(17.976.243)	(24.502.960)	(3.275.111)	(6.274.331)	(12.682.897)	7.832	(184.006.112)

Næmnigreining

Styrking íslensku krónunnar um 10% gagnvart eftirfarandi gjaldmiðlum myndi hækka (lækka) eigið fé og afkomu eins árs um eftirfarandi fjárhæðir.

Hagnaður eða (tap)

	CHF	EUR	USD	JPY	GBP	CAD	SEK	DKK	Samtals
Árið 2009	3.183.887	6.433.721	1.648.901	1.653.428	627.228	(127)	1.077.110	(129)	14.624.019
Árið 2008	2.998.823	5.845.646	1.688.222	1.808.148	250.505	479.896	969.715	(640)	14.040.315

Greiningin byggir á því að allar aðrar breytur, sérstaklega vextir, haldist stöðugar miðað við stöðu í árslok. Greiningin var unnin með sama hætti fyrir árið 2008. Veiking íslensku krónunnar um 10% gagnvart framangreindum gjaldmiðlum hefði sömu áhrif en í gagnstæða átt að því gefnu að allar aðrar breytur hefðu haldist stöðugar.

Skýringar

25. Áhættustýring og fjármálagerningar frh.:

b. Markaðsáhætta, frh.

ii) Vaxtaáhætta

Vaxtaberandi fjáreignir og fjárskuldir samstæðunnar greinast með eftirfarandi hætti í lok ársins:

Fjármálagerningar með fasta vexti	2009	2008
Fjáreignir	7.738.829	216.705
Fjárskuldir	26.792.325	15.015.002
	<u>19.053.496</u>	<u>14.798.297</u>

Fjármálagerningar með fljótandi vexti

Fjárskuldir	209.851.004	190.817.481
	<u>209.851.004</u>	<u>190.817.481</u>

Næmnigreining gangvirðis fjármálagerninga með fasta vexti

Fjármálagerningar samstæðunnar með fasta vexti eru ekki færðir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, auk þess sem afleiðusamningar (þ.e. gjaldmiðlaskiptasamningar) eru ekki tilgreindir í áhættuvarnarsambandi sem gangvirðisvarnir. Vaxtabreytingar á uppgjörsteggi eiga því ekki að hafa áhrif á rekstrarreikning samstæðunnar.

Næmnigreining sjóðstreymis vegna fjármálagerninga með breytilega vexti

Breyting á vöxtum á uppgjörsteggi um 100 punkta myndi hækka (lækka) eigið fé og afkomu eins árs um neðangreindar fjárhæðir. Þessi greining byggir á þeirri forsendu að allar aðrar breytur, þar með talið gengi gjaldmiðla, haldist stöðugar. Greiningin var unnin með sama hætti árið 2008.

	Afkoma	
	100 punkta hækkun	100 punkta lækkun
Árið 2009		
Fjármálagerningar með breytilega vexti	(3.529.441)	3.700.354
Næmnigreining sjóðstreymis, nettó	(3.529.441)	3.700.354
Árið 2008		
Fjármálagerningar með breytilega vexti	(2.435.472)	2.612.795
Næmnigreining sjóðstreymis, nettó	(2.435.472)	2.612.795

Skýringar

25. Áhættustýring og fjármálagerningar frh.:

b. Markaðsáhætta, frh.

iii) Álverðsáhætta

Samstæðan hefur gert raforkusölusamninga þar sem söluverð á raforku byggir m.a. á markaðsverði áls á LME (London Metal Exchange). Samstæðan hefur ekki varið sig sérstaklega fyrir breytingum á álverði. Tekjur af raforkusölusamningum sem tengdir eru álverði námu 17,6% (2008: 15,6%) af heildartekjum samstæðunnar á árinu.

Næmnigreining

Breyting á álverði um 10% í árslok til hækkunar eða lækkunar hefði eftirfarandi áhrif á hagnað eða tap samstæðunnar eftir skatta.

	Hagnaður eða (tap)	
	2009	2008
Hækkun um 10%	10.264.565	6.897.313
Lækkun um 10%	(10.370.869)	(6.844.999)

iv) Önnur markaðsverðsáhætta

Önnur markaðsáhætta er takmörkuð, þar sem fjárfestingar í skuldabréfum og eignarhlutum er óverulegur hluti af starfsemi samstæðunnar.

v) Samhengi álverðs og vaxta

Rannsóknir okkar hafa leitt í ljós samfylgni í verði áls og vaxta, þannig leiða álverðsbreytingar vaxtabreytingar í tíma. Þessi samfylgni leiðir til innbyggðrar áhættuvarnar.

c. Lausafjánhætta

Lausafjánhætta er hættan á því að samstæðan geti ekki staðið við fjárskuldbindingar sínar eftir því sem þær gjaldfalla. Markmið samstæðunnar er að stýra lausafé þannig að tryggt sé að það hafi alltaf nægt laust fé til að mæta skuldbindingum sínum eftir því sem þær gjaldfalla og forðast þannig að skaða orðspor fyrirtækisins.

Ábyrgð eigenda á lánum fyrirtækisins hefur auðveldað fyrirtækinu aðgang að lánsfé á góðum kjörum. Virkjunarframkvæmdir á Hellisheiði hafa fyrst og fremst verið fjármagnaðar með lánum frá Evrópska fjárfestingabankanum (EIB), Þróunarbanka Evrópu (CEB) og Norræna fjárfestingabankanum (NIB) en allir þessir bankar hafa lýst áhuga á að taka áfram þátt í fjármögnun framkvæmda á sviði jarðvarmavirkjana eins og Hellisheiðarvirkjun er. Lánstími lánanna er langur og hefur verið ákvarðaður í samræmi við langtímasamninga um raforkusölu, til að takmarka endurfjármögnunaráhættu fyrirtækisins.

Orkuveitan átti í lok tímabilsins handbært fé að fjárhæð um 2,9 milljarða kr. Orkuveitan átti einnig ónýttar lánsheimildir og opna lánalínu upp á samtals um 13,8 milljarða kr. Samtals átti Orkuveitan þannig tryggt lausafé í lok ársins upp á um 16,7 milljarða kr. Samsvarandi fjárhæð í lok árs 2008 nam um 14,8 milljörðum kr.

Skýringar

25. Áhættustýring og fjármálagerningar frh.:

c. Lausafjárahætta, frh.

Samningsbundnar greiðslur vegna fjárskulda, þar með taldir væntanlegar vaxtagreiðslur, greinast þannig:

Árið 2009

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður	Bókfært verð	Samningsbundið sjóðsflæði	Innan árs	Eftir 1-2 ár	Eftir 2-5 ár	Eftir meira en 5 ár
Vaxtaberandi						
skuldir	236.568.166	(264.168.863)	(18.307.776)	(36.219.530)	(64.152.032)	(145.489.525)
Viðskiptaskuldir ..	2.368.066	(2.368.066)	(2.368.066)			
Aðrar skuldir	1.381.317	(1.381.317)	(1.381.317)			

Fjármálagerningar sem eru afleiður

Gjaldmiðaskipta-samningar	75.163	(81.802)	(24.876)	(21.983)	(34.944)	0
	240.392.711	(268.000.048)	(22.082.034)	(36.241.513)	(64.186.976)	(145.489.525)

Árið 2008

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður

Vaxtaberandi						
skuldir	205.780.370	(261.357.284)	(27.696.004)	(8.775.085)	(62.352.858)	(162.533.337)
Viðskiptaskuldir ..	2.443.340	(2.443.340)	(2.443.340)			
Aðrar skuldir	2.282.684	(2.282.684)	(2.282.684)			

Fjármálagerningar sem eru afleiður

Gjaldmiðaskipta-samningar	52.113	(60.872)	(17.480)	(14.827)	(28.565)	0
	210.558.506	(266.144.180)	(32.439.508)	(8.789.912)	(62.381.423)	(162.533.337)

Gert er ráð fyrir endurfjármögnun langtímalána til lengingar lánstíma. Því má gera ráð fyrir að dreifing afborgana verði önnur en að ofan greinir.

Skýringar

25. Áhættustýring og fjármálagerningar frh.:

d. Lánsáhætta

Lánsáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi samstæðunnar ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar. Lánsáhætta samstæðunnar væri einkum vegna viðskiptakrafna. Tap vegna vangoldinna krafna eru óveruleg og hafa takmörkuð áhrif á afkomu samstæðunnar.

Mesta mögulega tap samstæðunnar vegna fjáreigna er bókfært verð þeirra, sem var eftirfarandi í árslok:

	2009	2008
Viðskiptakröfur	3.339.309	3.292.480
Aðrar skammtímakröfur	353.240	563.279
Aðrar fjáreignir	7.738.829	216.705
Handbært fé	2.943.303	1.243.639
	14.374.681	5.316.103

Mesta mögulega tap vegna viðskiptakrafna á reikningsskiladegi eftir viðskiptavinum:

Viðskiptakröfur, stórnotendur	682.585	478.427
Viðskiptakröfur, smásala	2.656.724	2.814.053
	3.339.309	3.292.480

Virðisrýrnun

Aldursgreining viðskiptakrafna og niðurfærsla árslok:

	2009		2008	
	Brúttó staða	Niðurfærsla	Brúttó staða	Niðurfærsla
Ógjaldfallnar kröfur	2.573.050	36.917	2.707.804	68.112
Gjaldfallnar kröfur	1.056.886	253.710	811.966	159.178
	3.629.936	290.627	3.519.770	227.290

e. Gangvirði

Samanburður á gangvirði og bókfærðu verði

Bókfært virði fjáreigna og fjárskulda í ársreikningnum er jafnt og gangvirði þeirra með þeirri undantekningu að vaxtaberandi skuldir eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði. Bókfært verð og gangvirði þeirra greinist með eftirfarandi hætti:

	2009		2008	
	Bókfært verð	Gangvirði	Bókfært verð	Gangvirði
Vaxtaberandi skuldir	(236.568.166)	(218.876.273)	(205.780.370)	(185.480.733)

Gangvirði vaxtaberandi skulda er reiknað núvirði höfuðstóls og vaxta og er afvaxtað með markaðsvöxtum auk viðeigandi áhættuálags á uppgjörstigi.

Skýringar

25. Áhættustýring og fjármálagerningar frh.:

e. Gangvirði, frh.

Vextir við mat á gangvirði

Þar sem við á er notaður vaxtaferill á uppgjörstigi þegar vænt sjóðsstreymi er núvirt. Vextirnir greinast þannig:

	2009	2008
Vaxtaberandi skuldir	0,05% - 9,0%	0,02% - 18,575%
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	0,169% - 4,537%	0,135% - 2,743%

Stig gangvirðis

Taflan hér að neðan sýnir fjármálagerninga sem færðir eru í ársreikninginn, flokkaða eftir stigi gangvirðis. Stig gangvirðis eru skilgreind út frá verðmatsaðferð á eftirfarandi hátt:

Stig 1: uppgæfin verð á virkum markaði fyrir sams konar eignir og skuldir.

Stig 2: forsendur byggja á öðrum breytum en uppgæfum verðum á virkum markaði (stig 1) sem unnt er að afla fyrir eignir og skuldir, beint (t.d. verð) eða óbeint (afleidd af verðum).

Stig 3: forsendur gangvirðis eigna og skulda eru ekki byggðar á gögnum sem unnt er að afla á markaði.

2009	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals	
Eignarhlutir í félögum			2.187.047	2.187.047	
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum			20.164.273	20.164.273	
Aðrar fjáreignir			7.396.701	7.396.701	
Aðrar fjárskuldir	(75.163)	(75.163)	
	0	(75.163)	29.748.021	29.672.858

2008

Eignarhlutir í félögum	294.909		9.731.102	10.026.011	
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum			9.091.449	9.091.449	
Aðrar fjáreignir				0	
Aðrar fjárskuldir	(52.113)	(52.113)	
	294.909	(52.113)	18.822.551	19.065.347

Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum til lengri tíma en tíu ára eru flokkaðar undir 3. stig þar sem framtíðarmarkaður áls nær eingöngu yfir tíu ár.

Skýringar

25. Áhættustýring og fjármálagerningar frh.:

f. Yfirlit um fjármálagerninga

Fjáreignir og fjárskuldir greinast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga:

	2009			2008		
	Lán og kröfur	Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í rekstur	Fjáreignir til sölu	Lán og kröfur	Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í rekstur	Fjáreignir til sölu
Eignarhlutar í félögum			2.187.047		294.909	9.731.102
Innb. afleiður í raforkus.samn. ...		20.164.273			9.091.449	
Aðrar fjáreignir ...	342.128	7.396.701		216.705		
Viðskiptakröfur ...	3.339.309			3.292.480		
Aðrar sk.kr.	353.240			563.279		
Handbært fé	2.943.303			1.243.639		
Vaxtab. skuldir ... (236.568.166)			(205.780.370)			
Aðrar fjárskuldir .. (75.163)				(52.113)		
Viðskiptaskuldir .. (2.368.066)			(2.443.340)			
Aðrar sk.skuld. ... (1.381.317)			(2.282.466)			
	(233.339.568)	27.485.811	2.187.047	(205.190.073)	9.334.245	9.731.102

26. Sjóðstreymisyfirlit, sundurliðun

Handbært fé frá rekstri fyrir vexti og tekjuskatt samkvæmt sjóðstreymisyfirliti greinist þannig:

	2009	2008
Tap ársins	(2.538.839)	(72.959.710)
Leiðrétt fyrir:		
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	8.842.697	92.523.476
Hlutdeild minnihluta	23.211 (76.993)
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélagi	227.685	276.339
Tekjuskattur	(1.398.124)	(15.064.266)
Afskriftir	7.813.770	6.952.772
Lífeyrisskuldbinding, hækkun	8.739	70.689
Veltufé frá rekstri án vaxta og skatta	12.979.140	11.722.307
Birgðir, lækkun (hækkun)	305.533 (575.473)
Skammtímakröfur, lækkun (hækkun)	85.957 (288.807)
Skammtímaskuldir, (lækkun)	(105.824)	(362.776)
Handbært fé frá rekstri án vaxta og skatta	13.264.807	10.495.252

Skýringar

27. Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila

Reykjavíkurborg, stofnanir og félag undir stjórn borgarinnar, dótturfyrirtæki Orkuveitunnar, hlutdeildarfélag, stjórnarmenn og lykilstjórnendur fyrirtækisins eru skilgreindir sem tengdir aðilar samstæðunnar. Makar þessara aðila og ófjárráða börn falla einnig undir skilgreininguna ásamt fyrirtækjum í eigu eða undir stjórn þessara aðila.

Viðskipti við tengda aðila

Framangreindir aðilar hafa átt í viðskiptum við samstæðuna á árinu. Skilyrði og skilmálar viðskiptanna voru sambærileg og við ótengda aðila.

Eftirfarandi er yfirlit um helstu viðskipti við tengda aðila á árinu ásamt yfirliti um kröfur og skuldir samstæðunnar við þessa aðila í árslok. Upplýsingarnar ná ekki til sölu Orkuveitunnar á hefðbundnum aðföngum til heimilisreksturs viðkomandi aðila.

Sala til tengdra aðila á árinu var eftirfarandi:	2009	2008
Reykjavíkurborg	2.446.876	2.903.487
Stofnanir og félag undir stjórn Reykjavíkurborgar	603.781	440.737
Dótturfyrirtæki	381.033	702.414
Hlutdeildarfélag	20.499	386
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	1.310	1.318
	<u>3.453.499</u>	<u>4.048.342</u>

Kaup á vörum og þjónustu af tengdum aðilum á árinu voru eftirfarandi:

Reykjavíkurborg	57.080	304.238
Stofnanir og félag undir stjórn Reykjavíkurborgar	53.309	86.174
Dótturfyrirtæki	245.284	224.937
Hlutdeildarfélag	66.983	45.477
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	2.999	20.440
	<u>425.655</u>	<u>681.266</u>

Kröfur á hendur tengdra aðila í árslok voru eftirfarandi:

Reykjavíkurborg	104.062	239.218
Stofnanir og félag undir stjórn Reykjavíkurborgar	176.027	85.065
Dótturfyrirtæki	72.716	114.437
Hlutdeildarfélag	15.185	16.033
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	2.301	929
	<u>370.290</u>	<u>455.682</u>

Skuldir við tengda aðila voru eftirfarandi:

Reykjavíkurborg	13.822	17.016
Stofnanir og félag undir stjórn Reykjavíkurborgar	6.914	17.761
Dótturfyrirtæki	41.275	30.742
Hlutdeildarfélag	1.489	332
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	15	22
	<u>63.515</u>	<u>65.873</u>

Skýringar

27. Tengdir aðilar frh.

Ábyrgðargjald til eigenda

Orkuveitan greiddi ábyrgðargjald til Reykjavíkurborgar og annarra núverandi og fyrrverandi eigenda fyrirtækisins vegna ábyrgða sem þeir hafa veitt á skuldir samstæðunnar samkvæmt ákvörðun aðalfundar Orkuveitunnar 2005. Á þeim aðalfundi var samþykkt að ábyrgðargjald skyldi vera 0,0625% ársfjórðungslega af stöðu lána á uppgjörstegi. Ábyrgðargjaldið nam samtals 472 milljónum kr. á árinu (2008: 300 milljónir kr.) og er fært á meðal vaxtagjalda sbr. skýring nr. 9.

28. Fyrirtæki í samstæðunni

Eignarhlutar í dótturfyrirtækjum sem eru innifalin í samstæðureikningnum greinast þannig:

Dótturfyrirtæki	Meginstarfsemi	Nafnverð	Eignarhluti	
			2009	2008
Gagnaveita Reykjavíkur ehf.	Gagnaflutningar	4.736.841	100,0%	100,0%
Hitaveita Akraness og Borgarfj.	Hitaveita		79,3%	79,3%
Reykjavík Energy Invest ehf.	Fjárfestingarfyrirtæki	3.004.723	100,0%	100,0%
Úlfjótuvatn frítímabyggð ehf.	Undirbúningsfyrirtæki	225.000	100,0%	100,0%
Hrafnabjargavirkjun	Undirbúningsfyrirtæki	6.000	60,0%	60,0%

Helstu breytingar á samstæðunni á árinu

Orkuveita Reykjavíkur stofnaði á árinu 2008 Orkuskólann REYST ásamt Háskólanum í Reykjavík og Háskóla Íslands. Samkvæmt hluthafasamkomulagi við stofnun skólans juku Háskólinn í Reykjavík og Háskóli Íslands hlutdeild sína í skólanum í febrúar 2009 og eiga nú allir aðilar þriðjungshlut í skólanum. REYST er því orðið hlutdeildarfélag hjá Orkuveitu Reykjavíkur en var áður dótturfélag.

29. Atburðir eftir reikningsskiladag

Í janúar 2010 keypti Orkuveitan 20,7% eignarhlut ríkisins í Hitaveitu Akraness og Borgarfjarðar (HAB). Með þeim kaupum eignaðist Orkuveitan HAB að fullu. HAB var sameinað inn í Orkuveituna frá og með 1. janúar 2010.

30. Önnur mál

Hitaveita Suðurnesja (nú HS Orka hf. og HS Veitur hf.)

Þann 14. desember gekk í gildi samkomulag frá 31. ágúst um kaup á bréfum í HS Orku af Hafnarfjarðarbæ. Með þeim samningi varð sátt um ágreining sem var uppi milli Orkuveitunnar og Hafnarfjarðarbæjar og málaferli vegna hans látin niður falla.

Gjaldfallnir afleiðusamningar

Í kjölfar falls íslensku bankanna hefur velta á gjaldeyrismarkaði verið lítil og varla hægt að segja að gjaldeyrismarkaðurinn sé virkur. Vegna fallsins voru gjaldeyrisviðskipti takmörkuð af hálfu Seðlabanka Íslands og í lok nóvember 2008 setti Alþingi viðauka í lög nr. 87/1992 um gjaldeyrismál, en með viðaukanum eru sett á gjaldeyrishöft.

Á meðal annarra skulda eru færðir gjaldfallnir afleiðusamningar við gamla Glitni. Samningarnir hafa ekki verið gerðir upp þar sem mikil óvissa ríkir, bæði hjá Orkuveitunni og skilanevnd bankans, um hvernig meðhöndla eigi uppgjör þeirra. Í varúðarskygni var ákveðið að stöðjast við miðgengi Seðlabanka Íslands þann 7. október 2008 þar sem það var gengi bankans áður en skilanevnd tók yfir stjórn gamla Glitnis. Gengisvísitalan þá var 175 og er bókfært verð afleiðusamninganna neikvætt um 181,2 milljónum kr. samkvæmt því viðmiði. Samningarnir voru áður færðir sem aðrar fjáreignir eða aðrar fjárskuldir en eru nú flokkaðir með öðrum skammtímaskuldum.